

VIITOITUSOHJEIDEN KANSAIN- VÄLINEN VERTAILU

TIE-JA VESIRAKENNUSHALLITUS
KÄYTTÖOSASTO LIIKENNETOIMISTO

TVH 741841

 VIATEK OY

HELSINKI 1986

08
TIE -

86 0965

VIITOITUSOHJEIDEN KANSAINVÄLINEN VERTAILU

TIE- JA VESIRAKENNUSHALLITUS
KÄYTTÖOSASTO, LIIKENNETOIMISTO
VIATEK OY

HELSINKI 1986

ISBN-951-46-9730-8

ALKUSANAT

Jäljempänä selostetussa selvityksessä on vertailtu yleisten teiden viitoitusperiaatteita eri Pohjoismaissa (Suomi, Ruotsi, Norja, Tanska) sekä Saksan Liittotasavallassa ja Englannissa. Selvitys on tehty kunkin maan asiaa koskevien viranomaisohjeiden perusteella.

Tämän työn tarkoituksena on ollut selvittää, onko Suomessa noudatettu käytäntö verrattuna muihin maihin poikkeava siten, että olisi perusteltua tehdä muutoksia ko. ohjeistoon.

Selvitys on tehty TVH:n liikennetoimiston toimeksiannosta Viatek Oy:ssä, jossa työstä on vastannut dipl.ins. Tomi Ristola. TVH:n puolelta työhön ovat osallistuneet dipl.ins. Teuvo Puttonen ja tstoins. Per-Olof Linsén.

Yli-insinööri Kirill Härkänen

Sisältö

Alkusanat

1. Yleistä
  2. Viitoituksen tavoitteet ja yleiset viitoitusperiaatteet
  3. Viitoituskohteet
  4. Viitoituksessa käytettävät merkit
    - 4.1 Suunnistustaulu, tyyppi A
    - 4.2 Suunnistustaulu, tyyppi B
    - 4.3 Numerosuunnistustaulu
    - 4.4 Tienviitat
    - 4.5 Erkanemisviitta
    - 4.6 Ajokaistan yläpuoliset viitat
    - 4.7 Etäisyystaulu
    - 4.8 Paikannimi
    - 4.9 Tunnukset
  5. Yhteenveto ja johtopäätöksiä
-
- Liite 1 Näytteitä käytettävistä merkkityypeistä
Liite 2 Esimerkkejä viitoituskohdeluetteloista
Liite 3 Viitoituskohteiden esiintyminen eri merkeissä

Lähdeluettelo

1. YLEISTÄ

Tässä työssä vertaillaan yleisten teiden viitoitusperiaatteita eri Pohjoismaissa (Suomi, Ruotsi, Norja, Tanska), Saksan Liittotasavallassa sekä Englannissa.

Matkailijoiden opastusmerkkejä ei tässä työssä käsitellä.

Vertailu tehdään viitoitusohjeiden ja -määräysten perusteella.

Suomi

Viitoitukseen liittyviä määräyksiä on annettu tieliikenneasetuksessa ja liikenneministeriön päätöksessä liikenteen ohjauslaitteista. Nämä molemmat ovat vuodelta 1982.

TVH on vuonna 1982 julkaissut viitoitusta koskevat ohjeet "Viitoitus", TVH 741910.

Ruotsi

Viitoitukseen liittyviä määräyksiä on annettu tieliikennelaissa ja liikennemerkkiasetuksessa. Teiden viitoitusohjeista vastaava viranomais, Statens trafiksäkerhetsverk, laatii parhaillaan viitoitusta koskevia ohjeita, joiden luonnosta "Allmänna råd om vägvisning. 850724" tässä työssä on käytetty.

Norja

Viitoitukseen liittyviä määräyksiä on annettu tieliikennelaissa ja liikennemerkkiasetuksessa. Näiden määräysten perusteella on tieviranomais, Statens vegvesen, antanut viitoitusta koskevat ohjeet vuonna 1981 liikennemerkkiohjeissa (trafikkavvikling).

Tanska

Oikeusministeriö on vuonna 1977 antanut liikennemerkkiasetuksen (Bekendtgørelse om Vejafmærkning).

Viitoituksesta vastaava tieviranomais, Vejdirektoratet, on julkaissut vuonna 1982 viitoitusta koskevat ohjeet ja määräykset "Vejregler for afmærkning med vejvisningstavler". Moottoriteiden viitoitusta koskevat ohjeet ovat tekeillä.

Saksan Liittotasavalta

Liikenneministeriö on vuonna 1980 uusinnut tieliikennelain (Strassenverkehrs-Ordnung), joka sisältää myös määräyksiä liikennemerkeistä.

Vuonna 1980 on Forschungsgesellschaft für Strassen- und Verkehrswesen julkaissut viitoitusta koskevat ohjeet "Merkblatt für die Wegweisung ausserhalb der Autobahnen". Moottoriteitä koskevat viitoitusohjeet "Richtlinien für die wegweisende Beschilderung auf Bundesautobahnen" (RWBA) on Liikenneministeriö (Der Bundesminister für Verkehr) julkaissut vuonna 1982.

Englanti

Viitoitusta koskevia määräyksiä on annettu vuonna 1981 voimaan tulleessa liikennemerkkiasetuksessa "The Traffic Signs Regulations and General Directions 1981". Lisäksi ympäristöministeriö (Department of the Environment) on antanut viitoituksen suunnitteluohjeita kirjeessään vuonna 1975.

Suuri osa viitoitusohjeista on kuitenkin Liikenneministeriön vuonna 1964 julkaisemissa ohjeissa "Informatory Signs for use on all-purpose Roads". Näissä ohjeissa ei kuitenkaan käsitellä ajoradan yläpuolisia opasteita.

2. VIITOITUKSEN TAVOITTEET JA YLEISET VIITOITUSPERIAATTEET

Suomi

Viitoituksen tarkoituksena on antaa helposti ymmärrettävällä ja selväpiirteisellä tavalla maastossa tienkäyttäjiä palvelevaa tietoa, joka yhdessä asianmukaisen kartaston kanssa auttaa liikennettä suunnistautumaan oikeaan kohteeseen.

Käytännön syistä viitoituksessa rajoitutaan vain tärkeimpien kohteiden osoittamiseen, koska viitoituskohteita olisi muutoin liikaa. Samasta syystä yksittäisiä kohteita ei voida yleensä osoittaa kovin kaukaa eikä useiden liittymien kautta.

Viitoitusta suunniteltaessa oletetaan, että tienkäyttäjä ennen matkalle lähtemistään selvittää, missä päin valtakuntaa ja minkä tien varrella hänen matkansa kohde sijaitsee. Viitoituksen perusteella varmistetaan oikean tien valinta ja kyseisellä tiellä pysyminen. Lähellä kohdetta tienkäyttäjää ohjataan paikallisilla opasteilla, joissa on osoitettu joko matkan kohde tai muu määränpäättä lähellä sijaitseva kohde.

Viitoituksen tulee palvella sekä kauko- että lähiliikennettä. Vaatimuksena viitoitukselle kaukoliikenteen osalta on, että autoilijan tarvitsee tutkia karttaa vain matkan alkuvaiheessa ja kohteen läheisyydessä. Matkan aikana tulee yleensä olla mahdollista pysyä oikealla reitillä pelkän viitoituksen avulla.

Lähiliikenteestä on suuri osa liikennettä, joka tuntee paikkakunnan tiestön ja tarvitsee viitoitusta vain kohteeseen johtavan tien liittymäpaikan määrittämiseen.

Viitoituksen tulee täyttää seuraavat perusvaatimukset:

- **Ymmärrettävyys**
Mahdollisuuden, että viitoitus tulkitaan väärin, tulisi olla mahdollisimman pieni. Eri vaihtoehtojen välillä tulee olla selvä ero. Viitoituksella annettavan informaation tulee olla riittävää ja mahdollisimman hyvin liikennettä palvelevaa, mutta sitä ei saa olla liikaa.
- **Jatkuvuus**
Tietyn kohteen viitoituksen tulee jatkua aloituskohdasta katkeamattomana perille saakka.
- **Havaittavuus**
Viitoituksessa käytettävien merkkien tulee olla suunniteltu ja sijoitettu helposti havaittaviksi.
- **Ohjaus edullisimmalle reitille**
Kuhunkin viitoitettavaan kohteeseen opastetaan tietyltä sunnalta vain yhtä, edullisimpana pidettävää reittiä pitkin. Muut vaihtoehtoiset reitit viitoitetaan käyttäen viitoituskohteina niiden varrella olevia kohteita.

Liikenneturvallisuus

Viitoituksen tulee antaa tietoa, jotta autoilija voi valmistautua riittävän ajoissa päätöksiin ajoreitistensä. Tilanteita, joissa päätöksenteko viitoituksen perusteella tulee yllättäen, ei saisi esiintyä.

Opastusmerkit ovat yleensä sinipohjaisia, teksti valkoinen. Moottoriteiden ja moottoriliikenneteiden suuntaan osoittavat viitat ja suunnistustaulujen osat ovat vihreäpohjaisia. Myös moottoriväylillä sijaitsevat etäisyystaulut ovat vihreäpohjaisia. Yksityisen tien suuntaan osoittavat viitat ja suunnistustaulujen osat ovat mustapohjaisia.

Opastusmerkkien tekstissä käytetään TVH:n vahvistamaa kirjaintyyppiä (ks. liite 1). Opastusmerkeissä käytetään versaalitekstiä osoiteviittaa lukuunottamatta. Tekstikokona käytetään yleensä moottoriteillä ja moottoriliikenneteillä olevissa opasteissa ja A-tyyppin ajokaistan yläpuolisissa opasteissa sekä taajaman ulkopuolella myös B-tyyppin ajokaistan yläpuolisissa opasteissa 300 mm. Muulloin tekstikokona käytetään yleensä 200 mm. Tienviitassa voidaan poikkeustapauksissa, tilanpuutteen tms. takia taajamissa käyttää tekstikokona 120 mm.

Ruotsi

Viitoituksen tulee rationaalisesti, helposti ymmärrettävällä tavalla ja yhtenäisesti johtaa liikennevirrat kohteisiinsa. Yksittäinen tienkäyttäjä tulee mahdollisuuksien mukaan ohjata hänelle edullisimmalle reitille.

Yksittäisiä viitoitustoimenpiteitä suunniteltaessa on otettava huomioon vaikutukset muuhun viitoitukseen sekä tienkäyttäjien mahdollisuudet käyttää hyväkseen viitoituksen sisältö. On erityisen tärkeää, että viitoituksen määrä ja viitoituskohteiden laatu ovat hyvin perusteltuja ottaen huomioon liikenneturvallisuus.

Pitkämatkainen liikenne on suuresti riippuvainen viitoituksesta voidakseen löytää kohteensa. Pitkämatkainen liikenne hakeutuu sellaisille reiteille, jotka nopeimmin ja parhaiten johtavat kohteisiin. Viitoitus tulee järjestää siten, että tienkäyttäjä tarvitsee karttaa lähinnä vain matkan alussa ja lopussa. Viitoituksen tulee siten johtaa sellaisiin yleisesti tunnettuihin kohteisiin, joiden löytämiseen ei tarvita karttaa. Jos määränpäänä on pienehkö paikkakunta, tulee tienkäyttäjän ottaa ensisijaiseksi kohteekseen suuri paikkakunta, jonka läheisyydessä pienempi paikkakunta sijaitsee.

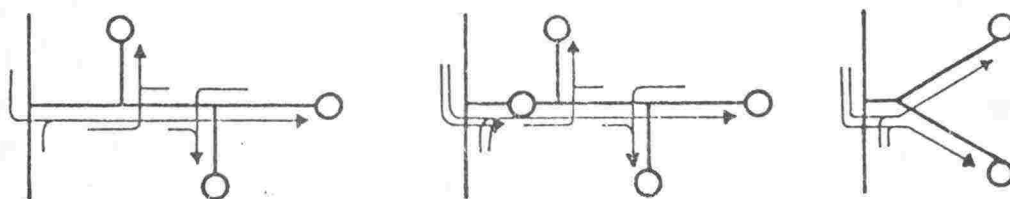
Kaikelle viitoitukselle on tärkeää jatkuvuus sekä yhtenäisyys. Jatkuvuudella tarkoitetaan sitä, että aloitettua viitoitusta jatketaan jokaisessa seuraavassa tienväliapisteessä, jossa tienkäyttäjä voi olla epävarma siitä, mikä tie johtaa hänen määränpäähensä. Lisäksi täytyy tietyt tiedonannot toistaa välittömästi valintakohdan jälkeen vahvistamaan oikeaa reitin valintaa.

Yhtenäisyydellä tarkoitetaan sitä, että samanlaisissa liikennetilanteissa on samanlainen viitoitus ja toisaalta sitä, että tiettyä kohdetta koskevat viitat reitin varrella ovat yhdennäköisiä.

Liikenneturvallisuuksista on tärkeää, että tienkäyttäjä ei ylläty odottamattomasta viitoituksesta. Siksi täytyy mm. valmistavassa viitoituksessa esitetty kohde löytyä aina myös tienvälintapisteen viitoituksessa tai välittömästi ennen sitä. On myös toivottavaa, että ne tiedot, jotka annetaan tienvälintapistessä, annettaisiin myös etukäteen valmistavassa viitoituksessa.

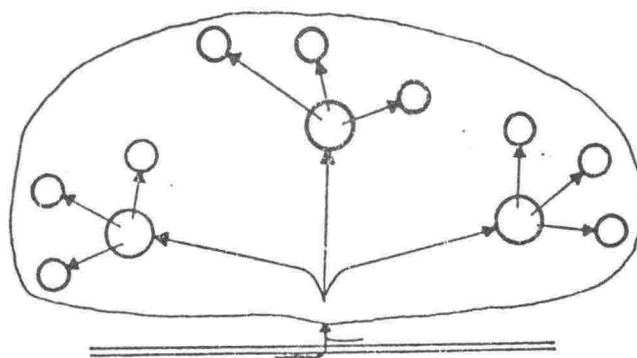
Viitoituksella tulee pyrkiä siihen, että vältetään läpiajoa huonoilla teillä.

Viitoitus tulee pääosin toteuttaa runko/haara-periaatteella alla olevien kuvien mukaisesti.

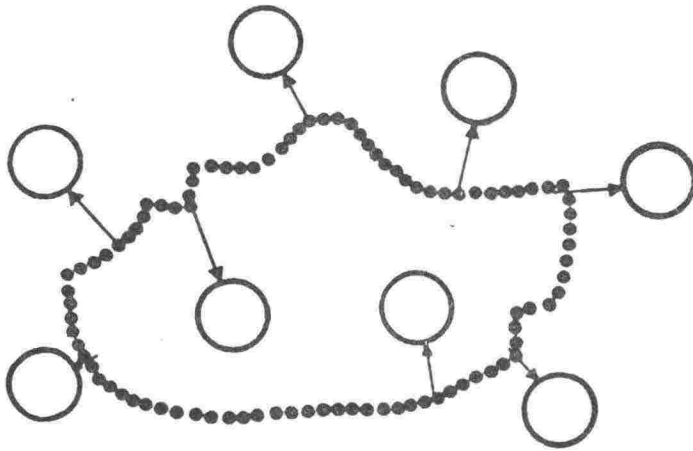
Kuva 1. Runko/haara-periaate

Perusperiaatteena on myös viitoituksen hierarkisuus. Sen mukaisesti viitoitetaan ensin suuremmalle alueelle, esimerkiksi taajamaan. Sinne saavuttaessa aletaan viitoittaa eri osa-alueisiin, esim. kaupunginosiin ja sieltä edelleen niiden osa-alueisiin.

Kuva 2. Viitoituksen hierarkisuus

Taajamissa viitoitus voidaan toteuttaa myös ns. ranskalaisella periaatteella. Siinä kaupungin katuverkkoon suunnitellaan viitoitusta varten katuketju, josta alkaen kaikki kohteet viitoitetaan. Katuketjussa pyritään renkaan muotoon. Opastettava katurengas merkitään saman periaatteen mukaisesti kuin tiennumero, kuitenkin siten, että tienumeron sijasta käytetään tekstiä "lokal slinga".

Kuva 3. Ranskalainen periaate (lokal sling)

Opastusmerkeissä käytetään Trafiksäkerhetsverkin hyväksymää tekstityyppiä (liite 1). Yleensä käytetään versaalitekstiä Yksityis-tienviitassa ja osoiteviitassa käytetään gemenatekstiä. Tekstikokona käytetään vähintään seuraavia: taajamissa korkeintaan nopeusrajoituksella 50 km/h 120 mm, muulloin yleensä 170 mm ja poikkeustapauksissa 200 mm sekä moottoriteillä ja moottoriliikenneteillä 200 tai 300 mm, tarvittaessa 400 mm.

Yleensä viitoituksessa käytetään sinivalkoisia opastusmerkkejä. Moottoriteiden ja moottoriliikenneteiden opastukseen käytetään vihreäpohjaisia opastusmerkkejä. Paikalliskohteisiin opastavat merkit ovat valkomustia. Yksityiselle tielle opastava merkki on kelta-pohjainen, jossa on punaiset reunat ja teksti musta.

Norja

Viitoituksen tavoitteet voidaan tiivistää neljään kohtaan:

1. Viitoituksen tulee osoittaa oikea ajoreitti.
2. Viitoituksen tulee, jos mahdollista, osoittaa, kun kohde on saavutettu
3. Viitoituksen tulee myötävaikuttaa tehokkaaseen ja turvalliseen liikenteenohjaukseen
4. Viitoituksen tulee myötävaikuttaa tieverkon jäsentelyyn.

Viitoitussuunnitelmaa laadittaessa tulee ottaa huomioon sekä kaukoliikenteen että paikallisliikenteen tarpeet. Siksi viitoitussuunnitelmissa käytetään kaukokohteita, lähikohteita sekä paikalliskohteita.

Viimeisenä kohteena viitoitusketjussa ovat kadun nimet ja talonumerot. Koska viitoituksessa voidaan käyttää vain rajallista määrää paikannimiä, tulee tienkäyttäjän, jonka kohteena on jokin muu kuin viitoituskohteena oleva paikkakunta, käyttää kartoja. Siksi paikannimien viitoituksessa ja kartoilla tulee vastata toisiaan.

Suunnistustaulut moottoriteillä sekä tienviitat, jotka osoittavat moottoriteiltä maantieteellisiin kohteisiin, ovat sinivalikoisia. Muilla teillä olevat suunnistustaulut sekä tienviitat, jotka osoittavat muilta teiltä maantieteellisiin kohteisiin, ovat keltamustia. Paikalliskohteet esitetään valkoisella pohjalla mustalla tekstillä tieluokasta riippumatta.

Opastusmerkeissä käytettävä tekstityyppi on esitetty liitteessä 1. Opastusmerkeissä käytetään gemenatekstiä. Minimitekstikoko (H) on yleensä 140 mm, paikannimikilvessä 175 mm ja nuolitienviitassa 105 mm. Muita käytettäviä tekstikokoja ovat 210, 280, 350 ja 420 mm. Tekstikoko valitaan sen perusteella, miltä etäisyydeltä merkki tulee olla luettavissa. Tämä taas määräytyy mitoitusnopeuden ja merkin sisältävän tavumäärän perusteella.

Tanska

Viitoituksen tarkoitus on antaa tienkäyttäjälle asiaankuuluvaa tietoa siitä, mikä tie hänen on valittava saavuttaakseen matkansa kohteen. Viitoitusjärjestelmän tulee välittää tietoa siinä muodossa ja siinä määrin, että tienkäyttäjä käsittää järjestelmän informaation oikein, ja ettei anneta turhan paljon informaatiota, mikä vaikuttaa tienkäyttäjän käytökseen liikenneturvallisuutta heikentävästi.

Viitoitusjärjestelmän eri merkeissä välitettävien tietojen tulee täydentää toisiaan.

Eri tauluissa olevien tietojen tulee olla samanmuotoisia.

Kunkin taulun sisältämän informaation määrä on rajattu.

Eri taulujen sisältämän informaation tulee muodostua jatkuvaksi.

Viitoituksen tulee olla yksiselitteistä, luettavaa ja helposti havaittavaa.

Viitoituksen tulee ohjata pitkämatkainen liikenne päätieverkolle liikenneturvallisuus-, kapasiteetti- ja ympäristöllisistä syistä. Viitoituksessa tulee tällä tieverkolla siksi käyttää yleisesti tunnettuja viitoituskohteita, joilla on suuri liikenteellinen merkitys.

Sekä kauko- että lähiliikenteen viitoituksessa tulee ottaa huomioon se, että viitoituskohteiden nimet vastaavat geodeettisen instituutin kartoilla käytettäviä nimiä.

Viitat ja suunnistustaulut ovat yleensä valkopunaisia. Moottoritielle opastavat tienviitat ja suunnistustaulujen osat ovat vihreäpohjaisia. Ajokaistan yläpuoliset viitat ovat kuitenkin sinivalikoisia, lukuunottamatta moottoritien suuntaan osoittavia yläpuolisia viittoja, joiden pohjaväri on vihreä. Etäisyystaulut ja paikannimikilvet ovat sinivalikoisia.

Opastusmerkeissä käytettävä tekstityyppi on esitetty liitteessä 1. Opastusmerkeissä käytetään pieniä kirjaimia. 120 mm:n tekstikoko voidaan käyttää lähinnä paikalliskohteiden nuolitienviitassa. Tekstikoko 143 mm käytetään tienviitassa, jos suurempaan tekstikokoon ei ole erityistä syytä. Tätä tekstikokoja voidaan myös käyttää suunnistustauluissa taajamissa sekä muilla kuin pääteillä. Teksti-

kokoa 143 mm käytetään yleensä etäisyystauluissa ja paikannimikilvissä. Tekstikokoa 170 mm käytetään tienviitoissa ja suunnistustauluissa, jos olosuhteet vaativat suurempaa tekstikokoa kuin 143 mm. 170 mm:n tekstikokoa käytetään esim. taajaman ulkopuolella pääteillä. Tekstikokoa voidaan kuitenkin pienentää 143 mm:iin tienviitoissa, jotka ovat suunnistustaulun (170 mm) jälkeen. Ajokaistan yläpuolisissa viitoissa käytetään yleensä 240 mm. Alhaisilla ajonopeuksilla, esim. taajamissa, voidaan yläpuolisissa opasteissa muilla kuin suurilla läpikulkuteillä käyttää tekstikokoa 202 mm. Moottoriteillä tien vieressä olevien opasteiden normaali tekstikoko on 340 mm. Moottoriteillä ajokaistan yläpuolisten viittojen normaali tekstikoko on 405 mm.

Saksan Liittotasavalta

Viitoituksen tarkoituksena on palvella seuraavia tavoitteita:

- toivottujen matkan kohteiden turvallinen löytäminen
- paikanmääritys
- joustava ja turvallinen liikennevirta
- liikenteen jakautuminen toivotulla tavalla tieverkolla ja yksittäisissä tienkohdissa.

Viitoituksen avulla voidaan parantaa tieverkon kapasiteettia sekä pienentää onnettomuusrisiä. Jotta näihin tavoitteisiin päästäisiin, täytyy viitoituksessa noudattaa seuraavia sääntöjä:

1. yhtenäisyys
2. havaittavuus
3. luettavuus
4. viitoituskohteiden tarkoituksenmukaisuus
5. viitoitusmerkkien nuolikuvioiden ja edessä olevan liittymän muotojen vastaavuus
6. jatkuvuus
7. nuolien eri muotojen merkitys
8. eri värien merkitys

Moottoriteiden ja moottoriliikenneteiden viitoituksessa käytetään sinivalkoisia opastusmerkkejä. Muilla pääteillä merkit ovat keltamustia. Muilla teillä sekä paikalliskohteiden viitoituksessa käytetään valkomustia merkkejä. Opastusmerkin pääpohjaväri määräytyy sen liittymän tärkeimmän liittymähaaran tieluokan mukaan, jonka opastukseen kyseinen merkki kuuluu. Täten esim. moottoritien ja valtatie liittymässä myös valtatiellä olevien suunnistustaulujen pohjaväri on sininen ja siinä on valtatie suuntaan osoittavia keltapohjaisia kenttiä. Ajokaistan yläpuolisissa opasteissa väri määräytyy sen tien mukaan, johon kyseinen merkki välittömästi osoittaa.

Opastusmerkeissä käytettävä tekstityyppi käy ilmi liitteestä 1. Tekstissä käytetään gemenatekstiä sen paremman luettavuuden vuoksi. Opastusmerkeissä käytettävä tekstikoko määräytyy merkissä käytettävän tavumäärän, mitoitusnopeuden, merkin etäisyyden sivusuunnassa sekä sen mukaan, tarvitseeko tienkäyttäjän tehdä päätös suunnanmuutoksesta ennen (esim. tienviitta) vai jälkeen (esim. suunnistustaulu) kyseisen merkin. Täten esim. tienviitassa käytetään suurempaa tekstikokoa kuin vastaavassa paikassa sijaitsevassa suunnistustaulussa.

Englanti

Englantilaisista lähteistä ei löydy mainintoja viitoituksen yleisistä periaatteista.

Moottoriteiden opastuksessa käytetään sinivalkoisia merkkejä. Muilla pääteillä käytetään vihreävalkoisia merkkejä. Muilla teillä käytetään valkopohjaisia viittoja, teksti musta ja reunanauha on yleensä musta, mutta paikalliskohteiden viitoituksessa käytetään sinistä reunanauhaa.

Käytettävä tekstityyppi on esitetty liitteessä 1. Opastusmerkeissä käytetään gemenatekstiä. Tienviitoissa käytetään taajamissa yleensä tekstikokoa 105 mm, pääteillä 140 mm ja moottoriteillä 420 mm. Suunnistustauluissa ja ajokaistan yläpuolisissa opasteissa käytetään taajamissa yleensä tekstikokoa 140 mm, pääteillä 210 mm ja moottoriteillä 420 mm.

Vertailu

Eri maiden yleiset viitoitusperiaatteet ovat varsin lähellä toisiaan. Etenkin Suomen, Ruotsin ja Tanskan ohjeissa mainitaan samat tavoitteet ja yleiset periaatteet.

Yleisten viitoitusperiaatteiden esiintyminen eri maiden ohjeissa

	Suomi	Ruotsi	Norja	Tanska	Saksan LT	Englanti
Ymmärrettävyys	+	+	-	+	-	-
Jatkuvuus	+	+	-	+-	+	-
Havaittavuus	+	-	-	+	+	-
Edullisin reitti	+	+	-	-	-	-
Liikenneturvallisuus	+	+	+	+	+	-
Viitoitus & kartasto	+	+	+	+	-	-
Tieverkon jäsentely	-	+	+	+	+	-

Kaikkien maiden ohjeissa mainitaan yhtenä viitoituksen tavoitteena liikenneturvallisuus.

Kunkin maan ohjeista puuttuu mainintoja sellaisista periaatteista, jotka on mainittu muiden maiden ohjeissa. Tämän ei kuitenkaan tarvitse merkitä sitä, ettei näitä periaatteita silti noudatettaisi.

Kaikkien pohjoismaiden ohjeissa painotetaan viitoituksen ja kartaston toisiaan täydentävää merkitystä.

Norjalaisissa ohjeissa ei ole mainintaa viitoituksen jatkuvuudesta.

Suomalaisissa ohjeissa ei ole mainittu viitoituksen merkitystä tieverkon jäsentelyn korostamisessa.

Viitoituksessa käytettävien värien merkitys vaihtelee melkoisesti eri maiden välillä. Moottoriteillä käytetään vihreää pohjaväriä Suomessa, Ruotsissa ja Tanskassa ja sinistä pohjaväriä Norjassa, Saksan Liittotasavallassa ja Englannissa. Muilla pääteillä on pohjaväriä Suomessa ja Ruotsissa sininen, Norjassa ja Saksan Liittotasavallassa keltainen, Tanskassa valkoinen ja Englannissa vihreä. Kaikissa maissa paitsi Suomessa ja Tanskassa käytetään paikalliskohteiden viitoitukseen omaa väriään, joka on musta teksti valkoisella pohjalla. Yksitysteiden viitoituksessa pohjaväri on Suomessa

musta, Ruotsissa ja Norjassa keltainen, Tanskassa, Saksan Liittotasavallassa ja Englannissa valkoinen. Seuraavassa taulukossa on esitetty opastusmerkeissä käytettävät värit eri maissa eri teillä.

Opastusmerkkien värit (pohja/teksti) eriluokkaisilla teillä eri maissa

Maa	Moottoritie	Muu päätie	Paikalliskohde	Yksityistie
Suomi	vihreävalkoinen	sinivalkoinen	sinivalkoinen	mustavalkoinen
Ruotsi	"	"	valkomusta	keltamusta
Norja	sinivalkoinen	keltamusta	"	"
Tanska 1)	vihreävalkoinen	valkopunainen sinivalkoinen 2)	valkopunainen sinivalkoinen 2)	valkopunainen sinivalkoinen 2)
Saksan LT	sinivalkoinen	keltamusta	valkomusta	valkomusta
Englanti	"	vihreävalkoinen	"	"

1) etäisyyssyystauluissa ja paikannimimerkeissä: sininen/valkoinen kaikilla teillä

2) ajokaistan yläpuolisissa opasteissa

Suomessa ja Ruotsissa käytetään opastusmerkkien teksteissä yleensä vain versaalitekstiä, muissa maissa käytetään gemenatekstiä, mitä saksalaisissa ohjeissa perustellaan paremmalla luettavuudella

Suomessa ja Ruotsissa käytetään vain muutamaa tekstikokoja. Muissa maissa tekstikokoja on useampia ja tekstikoko määräytyy mitoitussuorituksen nopeuden, merkin sijainnin ja merkin sisältämän tavumäärän mukaan. Tyypillisimmät tekstikoot käyvät ilmi alla olevasta taulukosta.

Tyypilliset tekstikoot (H = mm) eriluokkaisilla teillä eri maissa

	Moottoritie (120 km/h)	Muu päätie (80 km/h)	Päätie taajamassa (50 km/h)
/ = vaihtoehtoiset tekstikoot ( ) = poikkeustapaus			
Suunnistustaulu (A-tyyppi)			
Suomi	300	200	200
Ruotsi	200/300 (400)	170 (200)	120
Norja	280	140	140
Tanska	340	170	143
Saksan LT	280/315	175	126
Englanti	420	210	140
Viitta			
Suomi	300	200	200 (120)
Ruotsi	200/300 (400)	170 (200)	120
Norja	210/280	140	105/140
Tanska	340	170	143
Saksan LT	(315)	280	210
Englanti	420	210	140
Ajokaistan yläpuolinen opaste			
Suomi	300	300	300/200
Ruotsi	200/300 (400)	170 (200)	120
Norja	280	175	140
Tanska	405	240	240 (202)
Saksan LT	(315)	245	245
Englanti	420	140	105

3. VIITOITUSKOHTEET

Suomi

Viitoitettavia kohteita nimitetään kauko-, väli-, lähi-, pää- ja paikalliskohteiksi. Kohteiksi valitaan asutuskeskuksia tai muita viitoituskohteita seuraavien periaatteiden mukaisesti:

Kaukokohteet ovat yleisesti tunnettuja **tärkeitä paikkakuntia**. Kaukokohteiden viitoituksella annetaan liikenteelle tieto tien yleisestä suunnasta, jota seuraamalla se voi hakeutua myös pienemmille paikkakunnille. Kaukokohteiden viitoitus muodostaa viitoitusjärjestelmän rungon. Kaukokohteita ovat useimmiten maakuntakeskukset sekä eräät kaupunki-, kunta- tai paikalliskeskukset. Kaukokohteet esiintyvät suunnistustauluissa, tienviitoissa ja etäisyystauluissa ylimpänä.

Välikohteiksi voidaan tarpeen mukaan valita **kaupunkikeskuksia**, joiden sijainti tieverkolla on merkittävä, mutta joita ei ole valittu kaukokohteiksi. Lisäksi välikohteiksi voidaan valita muita merkittäviä tieverkon solmupisteitä. Välikohteet esiintyvät erkanevassa suunnassa suunnistustauluissa ja niitä vastaavissa tienviitoissa sekä kaikissa etäisyystauluissa kaukokohteen alapuolella.

Lähikohteet ovat tielle eniten paikallisliikennettä synnyttäviä paikkakuntia, normaalisti **kuntakeskuksia**. Lähikohteet esiintyvät kaikissa etäisyystauluissa alimpana sekä erkanevassa suunnassa suunnistustauluissa ja tienviitoissa kohteen lähellä olevissa liittymissä.

Pääkohteet ovat kaupunki-, kunta- tai paikalliskeskuksia riippuen tien sijainnista tieverkossa. Pääkohteet esiintyvät liittymissä olevissa tienviitoissa ja mahdollisissa suunnistustauluissa.

Paikalliskohteet ovat paikallisesti tunnettuja kohteita, normaalisti paikallis- tai kyläkeskuksia. Paikalliskohteina voidaan viitoittaa harkinnan mukaan muitakin kohteita. Paikalliskohteet esiintyvät liittymissä olevissa tienviitoissa ja mahdollisissa suunnistustauluissa.

Valta- ja kantateiden viitoituskohteina käytetään kauko-, väli- ja lähikohteita. Valta- ja kantateiden viitoituskohteluetteloita pitää yllä TVH:n liikennetoimisto.

Seudullisilla teillä käytetään kauko-, väli- ja lähikohteita. Kaukokohteeksi valitaan seudullista liikennettä palveleva, tien suuntaan osoittava yleisesti tunnettu kaupunkikeskus tai liikenteen kannalta merkittävä muu kohde. Kaukokohteen ei välttämättä tarvitse olla viitoitettavan seudullisen tien varrella, vaan se voi olla sen ylempiluokkaisen tai toisen seudullisen tien kohde, johon seudullinen tie yhtyy. Välikohteeksi voidaan määritellä seudullisen liikenteen kannalta merkittäviä paikkakuntia, joita ei ole valittu kaukokohteiksi. Lähikohteiksi valitaan tien vaikutuspiirissä lähellä olevia kohteita, joiden viitoittamista pidetään tarpeellisena.

Muilla maanteillä käytetään pääkohteita ja paikalliskohteita. Pääkohteeksi valitaan yleensä tien varrella sijaitseva keskus, joka on liikenteelliseltä merkitykseltään tärkein tien varrella olevista keskuksista. Pääkohteen ei välttämättä tarvitse olla ao. maantien varrella, vaan se voi olla myös sen ylempiluokkaisen tien kohde, johon maantie liittyy. Paikalliskohteeksi voidaan valita liittymän lähellä tien varrella oleva kohde.

Paikallisteillä viitoitetaan vain paikalliskohteita. Viitoituskohteet pyritään valitsemaan siten, että viitoitus palvelee tietä eniten käyttävää liikennettä. Tämän mukaan kohteeksi voidaan valita kylä, taloryhmä, teollisuusalue tms. Kohdetta valittaessa tulee ottaa huomioon käytännön mahdollisuudet viedä viitoitus katkeamattomana perille saakka.

Yleisillä teillä oleviin yksityisten teiden liittymiin voidaan asettaa viitta tai viittoja yksityisen tien suuntaan. Viitoina käytetään yksityisen tien viittoja tai osoiteviittoja. Yksityisen tien viitoituskohteeksi valitaan kylä, taloryhmä, tien nimi, teollisuusalue tms.

Ruotsi

Ruotsin valtakunnallisessa viitoitussuunnitelmassa on esitetty luetelo valtateiden (riksvägar) ja tärkeimpien maanteiden (länsvägar) lähi- ja kaukokohteista sekä solmupisteistä.

Kaukokohteet ovat paikkakuntia, joilla on erityisen suuri merkitys elinkeinoelämälle. Ne ovat pääsääntöisesti tien päätepisteitä tai erittäin tärkeitä pisteitä tien varrella.

Solmupisteinä viitoitetaan sellaisia paikkakuntia, kuten Jönköping ja Örebro, jotka ovat tärkeiden teiden risteyspisteitä. Edellisten lisäksi viitoitetaan erityisen tärkeitä lähikohteita.

Paikalliskohteiksi valitaan alueita, jotka ovat luonnollisia keskuksia ympäröivälle seudulle. Paikalliskohteiden valinnassa kiinnitetään erityistä huomiota siihen, että viitoituksella tuodaan esiin yhdyskuntarakenteessa tapahtuvat muutokset.

Norja

Viitoituskohteina käytetään kauko-, lähi- ja paikalliskohteita.

Kaukokohteita käytetään tärkeimmillä valtateilla (riksveger). Kaukokohteet ovat näiden teiden päätepisteitä ja näiden välillä olevia suuria paikkakuntia. Kaukokohteet on lueteltu viitoitusnormeissa.

Lähikohteet ovat yleisesti tunnettuja kaupunkeja tai muita taajamia. Saareen voidaan viitoittaa saaren nimellä, jos saarella ei ole tunnetumpaa paikkakuntaa. Lähikohteet on lueteltu viitoitusnormeissa. Näiden lisäksi voidaan liittymissä viitoituksessa käyttää täydentäviä lähikohteita, jotka ovat taajamia virallisten lähikohteiden välissä.

Paikalliskohteet ovat taajaman sisäisiä kohteita, kuten terminaalit, teollisuusalueet, sairaalat ja matkailukohteet.

Tanska

Viitoituskohteita on kolmentyyppisiä: kaukokohteet, lähikohteet ja paikalliskohteet.

Kaukokohteet ovat kohteita, joilla on suuri liikenteellinen merkitys, kuten suuret kaupungit ja tärkeät tieverkon solmupisteet joko tien varrella tai sen läheisyydessä tai tien jatkolla. Kaukokohteet sijaitsevat yleensä kaukana toisistaan.

Lähikohteet ovat muita liikenteellisesti tärkeitä kohteita, jotka luonnehtivat kyseistä reittiä.

Paikalliskohteet ovat muita tiellä tai sen läheisyydessä sijaitsevia kohteita, jotka ovat liikenteellisesti niin tärkeitä, että niiden viitoituksella saavutetaan todennäköisesti hyötyä.

Kaukokohteet jakavat tien osiin. Tieosalla ei viitoiteta seuraavan osan lähikohteisiin. Vastaavasti lähikohteet jakavat nämä tieosat pienempiin osiin, joilla ei viitoiteta seuraavan osan paikalliskohteisiin.

Vejdirektoratet on julkaissut luettelon numeroitujen teiden kauko- ja lähikohteista.

Saksan Liittotasavalta

Koska joka paikasta ei voi viitoittaa kaikkiin kohteisiin, on tieverkolle luotu verkko kaukokohteista, joiden välissä on lähikohteita.

Liikenneministeriö on julkaissut luettelon yleisten teiden kauko- ja lähikohteista.

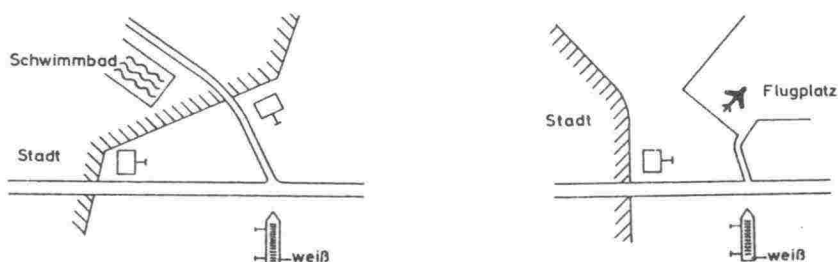
Viitoituskohteita valittaessa on määrävänä tekijänä tieluokasta riippumatta kohteen liikenteellinen merkitys sekä tarkoin harkittu orientoitavuus.

Kaukokohteet ovat valtateillä yleisesti tunnettuja paikkakuntia, jotka ovat tunnusomaisia tien suunnalle ja samanaikaisesti ovat tärkeitä valtatieverkon solmupisteitä.

Muilla yleisillä teillä kaukokohde on lähin liikenteellisesti tärkeä paikkakunta.

Lähikohde valtatiellä on lähin liikenteellisesti tärkeä paikkakunta, ellei tämä ole kaukokohde. Muilla yleisillä teillä lähikohde on yleensä lähin paikkakunta.

Paikkakuntien sisäisessä viitoituksessa käytetään **paikalliskohteita**. Joskus paikalliskohteeseen voidaan sen sijainnin vuoksi viitoittaa myös paikkakunnan ulkopuolelta tai paikalliskohde voi jopa sijaita paikkakunnan ulkopuolella, esim. lentoasema (ks. allaolevat kuvat).

Paikalliskohteina tulevat kysymykseen vain liikenteellisesti erittäin tärkeät kohteet, kuten keskustat, terminaalit, teollisuusalueet, pysäköintilaitokset, urheilulaitokset, messualueet ja kaupunginosat.

Englanti

Liikenneministeriö pitää yllä luetteloa pääkohteista, jotka ovat päätien varrella olevia liikenteellisesti tärkeitä paikkakuntia. Lisäksi käytetään alueellisia kohteita, jotka ovat tärkeitä teollisuus- tai matkailukohteita.

Vertailu

Suomessa käytetään valta-, kanta- ja seudullisilla teillä kauko-, väli- ja lähikohteita. Muilla yleisillä teillä käytetään pää- ja paikalliskohteita.

Ruotsissa viitoitetaan kauko-, lähi- ja paikalliskohteita sekä solmupisteitä, jotka vastaavat lähinnä Suomen välikohteita.

Norjassa, Tanskassa ja Saksan Liittotasavallassa käytetään kauko-, lähi- ja paikalliskohteita.

Paikalliskohde on määritelty eri tavalla eri maissa.

Englannissa käytetään pääkohteita ja alueellisia kohteita.

Suomen ohjeissa on kohteille asetettu tasovaatimuksia kuntaluokan muodossa. Muiden maiden ohjeissa vaatimukset ovat yleisluonteisia, kuten "liikenteellisesti tärkeä tai erittäin tärkeä". Saksan Liittotasavallan ohjeissa on kohteilla erilaiset vaatimukset valtateillä ja muilla teillä. Suomessa on eriluokkaisilla teillä erilainen viitoituskohteiden luokitus.

Tanskan ja Norjan ohjeissa on mainittu katuosoitteen merkityksestä viitoituksen osana.

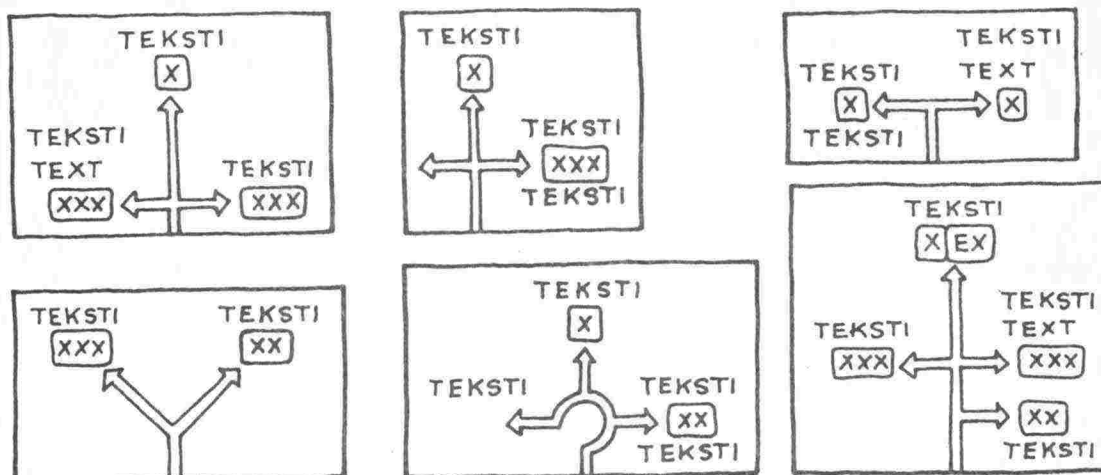
Kaikissa maissa tienpitäjä ylläpitää luetteloa tärkeimpien teiden viitoituskohteista. Luetteloista on esimerkkejä liitteessä 2.

Liitteestä 3 käy ilmi eriluokkaisten viitoituskohteiden esiintyminen eri merkeissä.

4. VIITOITUKSESSA KÄYTETTÄVÄT MERKIT

4.1 SUUNNISTUSTAULU, TYYPPI A

Suomi (suunnistustaulu, tyyppi A)

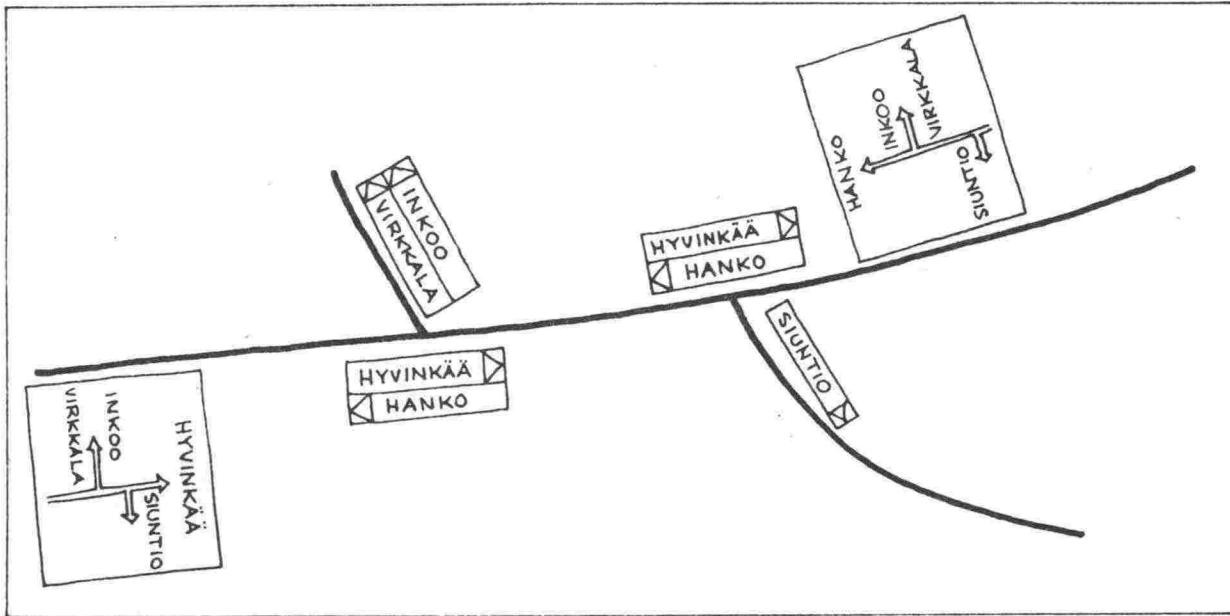

A-tyyppistä suunnistustaulua käytetään havainnollistamaan edessä olevan liittymän muotoa, osoittamaan eri suuntiin lähtevien teiden numeroita ja viitoituskohteita sekä taajaman ulkopuolella osoittamaan tieliikennelain 18 §:ssä tarkoitettua risteystä. Liittymän muoto havainnollistetaan suunnistustaulun nuolikuvion muodon avulla aina, kun on kyseessä tavanomaisesta poikkeava liittymä. Tarpeen mukaan suunnistustauluun voidaan lisätä tunnuksia.

Suunnistustaulussa esitetään valta- ja kantateiden, 3-numeroisten maanteiden ja kansainvälisten pääliikenneväylien (Eurooppateiden) numerot. 4-numeroisten maanteiden tienumeroita ei yleensä esitetä. Suunnistustaulussa voi olla yksi valta- tai kantatien numero katkokehäksin kumpaankin erkanevaan suuntaan.

Jos samaan liittymään tulee useita teitä tai katuja, on kaikki tiet, yksityiset tiet ja kadut mukaan lukien, merkittävä suunnistustauluun. Milloin opastettavana ei ole selvää kohteen nimeä, voidaan käyttää kadun, kaava- tai yksityistien nimeä. Vähäliikenteiset kadut, kaavatiet ja yksityiset tiet voidaan merkitä vain nuolella ilman viitoituskohdetta.

Jos suunnistustaulua ei esimerkiksi eritasoliittymässä voida sijoittaa riittävän kauaksi liittymästä, voidaan samassa A-tyyppisessä suunnistustaulussa esittää kaksi peräkkäistä liittymää. Yhteisessä suunnistustaulussa esitetään liittymän muoto nuolikuvioilla siten, että kaikki suunnat tulevat esitetyiksi. Yli 300 m:n etäisyydellä toisistaan olevat liittymät on yleensä opastettava normaalisti omaa suunnistustaulua käyttäen.

Kuva 4. Esimerkki kahden peräkkäisen liittymän esittämisestä samassa A-tyyppisessä suunnistustaulussa

Suunnistustaulussa osoitetaan pääsuunnassa ainoastaan kaukokohde. Päällekkäin numeroiduilla tai toiminnallisesti päällekkäisillä valta- tai kantatiejaksoilla osoitetaan pääsuunnassa kaikkien teiden lähin kaukokohde. Välikohde opastetaan yleensä vain erkanevassa suunnassa kaukokohteen alapuolella. Erikoistapauksessa suunnistustaulussa voidaan erkanevassa suunnassa osoittaa myös liikenteen opastamisen kannalta tärkeä lähikohde. Tavallisesti tämä lähikohde sijaitsee paikalliset olosuhteet huomioon ottaen lähellä liittymää.

Eriluokkaisten teiden liittymissä käytetään A-tyyppistä suunnistustaulua seuraavissa tapauksissa:

Liittymä Pääsuunta/ liittyvä suunta	Taajaman ulko- puolella		Taajamassa	
	pää- suunta	liittyvä suunta	pää- suunta	liittyvä suunta
valta-kantatie/ valta/kantatie	A	A	B/A	B/A
valta-kantatie/ seudullinen tie	B/A	B/A	B	B
valta-kantatie/ muu maantie	B	(B)	B	-
valta-kantatie/ paikallistie	B	-	(B)	-
seudullinen tie/ seudullinen tie	B	B/A	B	B
seudullinen tie/ muu maantie	B	(B)	-	-

T-liittymissä käytetään liittyvällä tiellä kaikissa tapauksissa A-tyypin suunnistustaulua. Lisäksi A-tyyppistä suunnistustaulua käytetään seudullisten teiden keskinäisissä liittymissä ja tätä ylempiluokkaisen teiden liittymissä aina silloin, kun liittymän muoto poikkeaa tavanomaisesta. Esimerkiksi mainittujen teiden kierto- ja haarautumaliittymissä käytetään aina A-tyyppistä suunnistustaulua, joka havainnollistaa poikkeavan liittymän muodon.

Samassa liittymässä olevissa suunnistustauluissa ja vastaavissa kääntyviä suuntia osoittavissa tienviitoissa tulee aina olla samat viitoituskohteet eikä ylimääräisiä kohteita saa kummassakaan esiintyä.

Tärkeimmät yksityiset tiet, kadut ja kaavatiet voidaan merkitä tekstillä suunnistustauluun silloin, kun ne on viitoitettu tienviitoilla, ajokaistan yläpuolisilla viitoilla tai yksityisen tien viitoilla. Muutoin käytetään vain nuolikuvioita. Jos yksityisen tien kohde esitetään tekstillä A-tyyppisessä suunnistustaulussa, teksti sijoitetaan mustaan kenttään.

Saman tien suuntaan suunnistustaulussa opastetaan yleensä enintään kaksi viitoituskohdetta. Päällekkäin numeroiduilla tai toiminnallisesti päällekkäisillä tiejaksoilla, eritasoliittymissä ja vastaavissa tapauksissa voidaan poikkeuksellisesti opastaa samaan suuntaan useampia kohteita, jos opastuksen selkeys sitä vaatii.

Suunnistustaulu sijoitetaan muilla teillä kuin moottoriteillä n. 250 - 500 m ennen liittymää, jos tiellä sallittu ajonopeus on 80 km/h tai suurempi ja n. 150 - 250 m ennen liittymää, jos tiellä sallittu ajonopeus on pienempi kuin 80 km/h.

Ruotsi (Orienteringstavla)

Suunnistustaulussa esitetään edessä olevasta risteyksestä kaavamainen kuva, jossa esitetään risteävän tien suunta vasemmalle tai oikealle. Risteävä tie on suunnistustaulussa yleensä 90° kulmassa suoraan menevään tiehen.

T-liittymissä ja kiertoliittymissä käytetään seuraavia kuvioita:

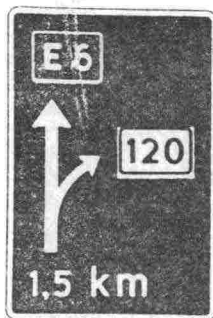

Suunnistustaulua käytetään ennen liittymää kaksikaistaisilla korkealuokkaisilla teillä, kun kääntyvää liikennettä on paljon.

Aina silloin, kun suunnistustaulua käytetään, tulee myös itse liittymässä olla viitoitus.

Suunnistustaulu tulee sijoittaa siten, että ei synny epäselvyyttä siitä, mitä liittymää suunnistustaulussa tarkoitetaan. Suunnistustaulu sijoitetaan yleensä 300 - 400 m ennen liittymää, jos nopeakäyttö on 70 km/h tai suurempi. Alhaisemmillä nopeakäyttöarvoilla kuin 70 km/h suunnistustaulu sijoitetaan 100 - 400 m ennen liittymää.

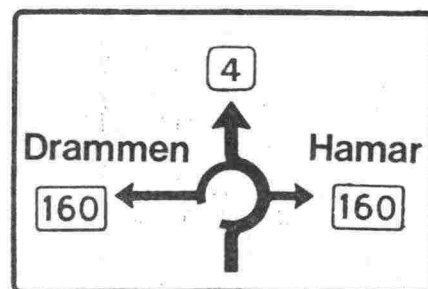
Norja (Orienteringstavle)

720.1

720.2

720.3

Suunnistustaulu varoittaa liittymästä tai erkanemistiestä ja siinä esitetään tien numero ja/tai viitoituskohde.

Suunnistustaulua käytetään ennen liittymää teillä, joilla on korkea nopeustaso sekä muualla, jos kääntyvää liikennettä on paljon tai jos on erityistä tarvetta varoittaa liittymästä esim. huonon näkyvyyden takia. Merkkejä 720.1 ja 2 voidaan käyttää ennen hidastuskaistaa korkealuokkaisilla teillä, joilla on korkea nopeustaso, erityisesti moottoriteillä.

Suunnistustaulussa esitetään tienumerot yhtenäisessä kehyksessä tai katkokehyksessä. Lisäksi voidaan käyttää lentokentän, lautan, kirkon ja teollisuusalueen tunnuksia. Merkkiä 720.1 käytetään ensimmäisenä suunnistustauluna ennen hidastuskaistaa. Jos erkanemisramppi johtaa numeroidulle tielle, käytetään viitoituskohteena vain tienumeroa.

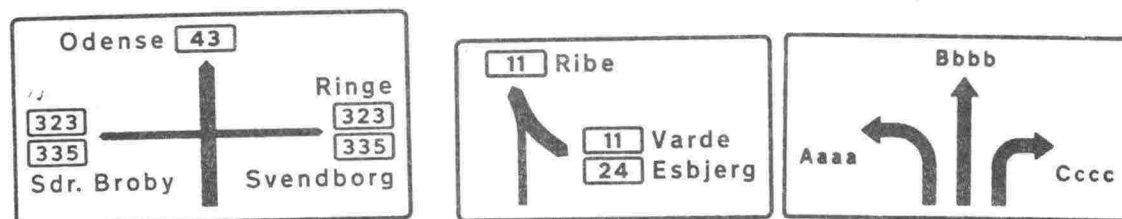
Suunnistustaulua 720.2 käytetään toisena suunnistustauluna ennen hidastuskaistaa. Erkanemisrampin viitoituskohteena käytetään risteävän tien tärkeintä paikkakuntaa tai ristävän tien nimeä. Tarvittaessa ilmoitetaan paikkannimet päätien molemmilla puolilla. Taajamissa voidaan viitoituskohteena käyttää sen alueen nimeä, jolla liittymä sijaitsee.

Merkeissä 720.1 ja 2 esitetään myös etäisyydet hidastuskaistan alkuun.

Merkkiä 720.3 voidaan käyttää ennen sellaisia suhteellisen monimutkaisia liittymiä, joiden yhteydessä on tarvetta antaa tietoa tien linjauksesta liittymän yhteydessä, esim. kiertoliittymissä. Merkissä voidaan käyttää paikkannimiä. Numeroiduilta teiltä jätetään yleensä paikkannimet pois, varsinkin jos suunnistustaulu on suuri tai monimutkainen. Jos kahdella liittymän haaroista on sama numero, käytetään kuitenkin aina paikkannimiä.

Merkissä esitetään ajosuunnan ajoradan kuva liittymän läpi ja siten annetaan autoilijalle etukäteiskäsitys tien geometriasta ja liittymähaarojen suhteellisesta sijainnista. Päätie esitetään puolet paksumalla nuolella kuin sivutiet.

Tanska (Diagramorienteringstavle, vognbaneorienteringstavle)

Suunnistustauluja käytetään liittymissä, jotka ovat nopeilla teillä, joissa on paljon kääntyvää liikennettä tai joissa on muutoin tarvetta erityisen hyvään viitoitukseen, esim. huonojen näkemien takia.

Diagrammisuunnistustaulussa esitetään yksinkertaistettu diagrammi liittymästä ja siitä ei käy ilmi esim. kaistamääriä.

Kaistasuunnistustaulussa esitetään diagrammina tulosuunnan eri ajokaistat.

Suunnistustauluissa esitetään viitoituskohteet ja mahdolliset tienumerot kaikilla liittymän teillä. Viitoituskohde voidaan kuitenkin jättää pois, jos kyseinen tie on vähämerkityksinen tai jos viitoitus yksin tienumerolla on riittävä. Viitoituskohteina käytetään yleensä vain yhtä kaukokohdetta ja mahdollisesti yhtä lähikohdetta kullakin tiellä. Jos tiellä on päällekkäin useita tienumeroita, käytetään yhtä kaukokohdetta yhtä tienumeroa kohti ja tällöin käytetään vain poikkeustapauksissa lähikohdetta.

Paikalliskohteita ei yleensä esitetä suunnistustauluissa.

Viitoituksessa tulee olla jatkuvuus suunnistustaulun antaman informaation sekä sitä seuraavassa liittymässä kyseiselle ajosuunnalle näkyvien tienviittojen informaation välillä.

Diagrammisuunnistustaulua käytetään esim:

1. kun liittymän geometria on epäsäännöllinen, esim. vinot liittymät, viisihaaraiset liittymät, kiertoliittymät ja hajautetut liittymät
2. kun on toivottavaa, että suunnistustaulussa voidaan esittää väistämisvelvollisuussuhteet liittymässä

Kaistasuunnistustaulua käytetään esim:

1. kun ajokaistan yläpuolisilla opasteilla ei voida esittää riittävästi informaatiota
2. vaihtoehtona tai täydennyksenä ajokaistan yläpuolisille opasteille

Kaistasuunnistustaulussa esitetään viitoituskohteet kaistoittain. Kaistasuunnistustaulussa ei voida esittää etuajo-oikeussuhteita.

Suunnistustaulu sijoitetaan taajaman ulkopuolella yleensä 150 - 250 m ennen liittymää. Tästä poikkeavasti sijoitetussa suunnistustaulussa esitetään etäisyys liittymään joko itse taulussa tai taulun alle sijoitettavassa lisäkilvessä. Etäisyys ei kuitenkaan voi olla pienempi kuin 70 m.

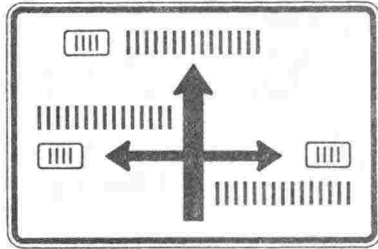
Suunnistustaulua ei saa sijoittaa lähemmäksi kuin 50 m liittymän jälkeen.

Lähekkäin sijaitsevat liittymät esitetään samassa taulussa, jos niiden välinen etäisyys on pienempi kuin 120 m. Jos etäisyys on suurempi kuin 350 m, käytetään aina omia suunnistustauluja kummallekin liittymälle. Jos etäisyys on 120 - 350 m, riippuu paikallisista olosuhteista, käytetäänkö yhtä vai kahta suunnistustaulua.

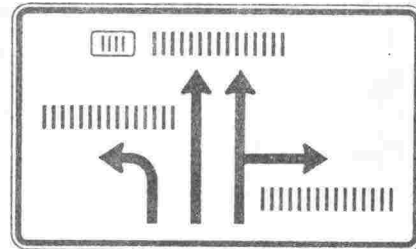
Taajamassa suunnistustaulu sijoitetaan vähintään 50 m ennen liittymää ja vähintään 20 m liittymän jälkeen.

Taajamassa lähekkäin sijaitsevat liittymät esitetään yhteisessä suunnistustaulussa, jos niiden välinen etäisyys on pienempi kuin 70 m ja erillisissä suunnistustauluissa aina, jos etäisyys on suurempi kuin 200 m.

Saksan Liittotasavalta (Vorwegweiser)

Perusmuotoinen
suunnistustaulu

Ajokaistakohtainen
suunnistustaulu

Suunnistustaulu osoittaa liittymän ja ilmoittaa oikea-aikaisesti mahdollisista ajosuunnista liittymästä eteenpäin. Yleensä käytetään perusmuotoista karttamaista suunnistustaulua. Taulukkomaisista suunnistustaulua käytetään vain poikkeustapauksissa.

Suunnistustaulussa esitetään vain kaukokohteet. Jos poikkeustapauksessa lähikohde kuitenkin on tarpeellinen, käytetään siinä pienempää tekstikokoa.

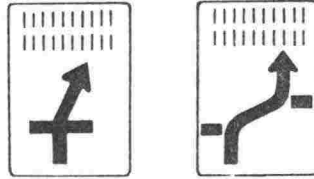
Suunnistustaulussa havainnollistetaan liittymän muoto nuolikuvion muodon avulla. Viitoituskohteet sijoitetaan tauluun siten, että ne selvästi liittyvät kyseisen suunnan nuoleen. Tässä noudatetaan seuraavia sääntöjä:

- ylös osoittavan nuolen kohde sijoitetaan nuolen kärjen yläpuolelle
- vasemmalle osoittavan nuolen kohde sijoitetaan nuolen kärjen yläpuolelle
- oikealle osoittavan nuolen kohde sijoitetaan nuolen kärjen alapuolelle

Etujajo-oikeutettua tietä osoittava nuoli on kaksi kertaa niin paksu kuin muita teitä osoittavat nuolet.

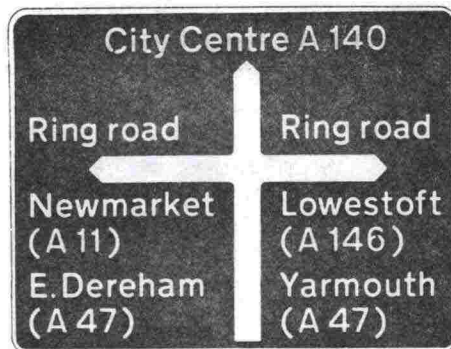
Liikenteen jakautumista oikeille kaistoille liittymässä voidaan helpottaa käyttämällä ajokaistakohtaista suunnistustaulua. Tämä on yleensä tarkoituksenmukaista, kun liittymässä on yli kaksi ryhmitymiskaistaa, kun samaan suuntaan kääntyy useita kaistoja tai kun suoraan menevät kaistat vähenevät liittymässä.

Supistettua suunnistustaulun muotoa, jossa osoitetaan vain yksi suunta, voidaan käyttää tilanpuutteen vuoksi, heikosti havaittavissa olevan liittymän yhteydessä tai kun suoraan menevän tien suuntaus on yllättävä.

Suunnistustaulu sijoitetaan 100 - 250 m ennen liittymää. Suunnistustaulussa voidaan esittää kaksi peräkkäistä liittymää, jos näiden välinen etäisyys on alle 100 m. Eritasoliittymässä esitetään kuitenkin molemmat poistumissuunnat samassa suunnistustaulussa, ellei liittymien väli ole yli 250 m.

Englanti

Karttatyypistä suunnistustaulua käytetään aina, kun se on mahdollista kuvaamaan mahdollisimman hyvin edessä olevan liittymän muotoa. Nuolien paksuudet vaihtelevat eri liittymähaarojen tärkeyden mukaisesti.

Pääteillä, jotka on suunniteltu lähes moottoritiestandardin mukaisesti, eritasoliittymiä ennen käytetään kahta suunnistustaulua. Ensimmäinen, valmistava suunnistustaulu, sijoitetaan n. 800 m ennen hidastuskaistan alkua. Toinen, varsinainen suunnistustaulu, sijoitetaan hidastuskaistan alkukohtaan. Lisäksi saatetaan tarvita kolmatta suunnistustaulua rampilla ennen risteävän tien liittymää.

Maanteillä suunnistustaulua käytetään kaikissa liittymissä paitsi taajamissa sellaisten katujen liittymissä, joilla ei ole läpikulkuliikennettä. Tällaisissa liittymissä kadunnimikilvet sijoitetaan kadun molemmille puolille siten, että ne voidaan päätieltä helposti havaita kummastakin suunnasta.

Suunnistustaulu sijoitetaan korkealuokkaisilla 2-ajorataisilla teillä 300 m, muilla kaksiajorataisilla sekä 3-kaistaisilla teillä 230 m, muilla maanteillä ja leveillä kaduilla 150 m ja muilla kaduilla ja paikallisteillä sekä erkanemisrampeilla n. 50 m ennen liittymää.

Suunnistustaulussa esitetään eri ajosuuntien tienumerot sekä liittymää seuraavan liikenteellisesti tärkeän kohteen nimi. Suluissa oleva tienumero tarkoittaa sitä, että tätä tiehaaraa pitkin pääsee kyseiselle tielle.

Vertailu

Kaikissa vertailtavissa maissa käytetään suunnistustaulua, jolla havainnollistetaan edessä olevan liittymän muotoa. Sen lisäksi käytetään Tanskassa sekä Saksan Liittotasavallassa ajokaistakohtaisia suunnistustauluja, joissa esitetään tulosuunnan eri ajokaistat sekä viitoituskohteet kaistoittain.

Kaikissa maissa voidaan suunnistustauluissa käyttää tiennumeroita.

Suomessa voidaan suunnistustaulussa esittää kaksi peräkkäistä liittymää, jos niiden välinen etäisyys on alle 300 m. Tanskassa peräkkäiset liittymät ilmoitetaan aina samassa suunnistustaulussa, jos niiden välinen etäisyys on taajamassa alle 70 m ja muualla alle 120 m. Erillisiä suunnistustauluja käytetään aina, jos etäisyys on taajamassa suurempi kuin 200 m ja muualla yli 350 m. Saksan Liittotasavallassa suunnistustaulussa voidaan esittää kaksi peräkkäistä liittymää, jos näiden välinen etäisyys on alle 100 m. Eritasoliittymässä esitetään kuitenkin molemmat poistumissuunnat samassa suunnistustaulussa, ellei liittymien väli ole yli 250 m.

Suunnistustaulussa osoitetaan pääsuunnassa Suomessa ja Ruotsissa ainoastaan kaukokohde, Tanskassa kaukokohde ja mahdollisesti lähikohde, Saksan Liittotasavallassa yleensä vain kaukokohde ja poikkeustapauksissa lähikohde pienemmällä tekstikoolla. Englannissa osoitetaan pääsuuntaan seuraava liikenteellisesti tärkeä kohde.

Erkanevassa suunnassa osoitetaan Suomessa kauko- ja välikohde sekä erikoistapauksessa lähikohde, Ruotsissa kaukokohde sekä mahdollisesti myös väli- ja lähikohde, Tanskassa kaukokohde ja mahdollisesti lähikohde, Saksan Liittotasavallassa kaukokohde ja poikkeustapauksessa lähikohde pienemmällä tekstikoolla ja Englannissa seuraava liikenteellisesti tärkeä kohde.

Norjassa jätetään numeroiduilta teiltä yleensä kohteiden nimet pois.

Kaikissa, paitsi saksalaisissa, ohjeissa on esitetty vaatimus siitä, että kaikki suunnistustauluissa erkanevaan suuntaan esitetyt kohteet on esitettävä myös liittymissä olevissa tienviitoissa. Suomen, Ruotsin ja Norjan ohjeissa vaaditaan myös, ettei liittymässä saa tienviitoissa esiintyä muita kohteita kuin mitä suunnistustauluissa on esitetty.

Suunnistustaulu sijoitetaan ennen liittymää seuraavasti:

Suomi ≥ 80 km/h: 250 - 500 m
 < 80 km/h: 150 - 200 m

Ruotsi ≥ 70 km/h: 300 - 400 m
 < 70 km/h: 100 - 400 m

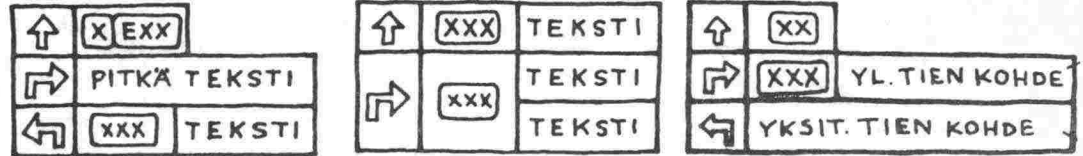
Norja 50 km/h: 25 - 150 m
 60 ja 70 km/h: 150 - 250 m
 80 km/h: 250 - 400 m
 liittymät, joissa on erkanemiskaista: suunnistustaulu 400-600 m ennen hidastuskaistan alkua ja valmistava suunnistustaulu kolme kertaa niin suurelle etäisyydelle

Tanska	taajaman ulkopuolella 150 - 250 m taajamassa yli 50 m
Saksan LT	100 - 250 m
Englanti	yli 2-kaistaiset tiet: 230 m muut maantiet ja leveät kadut: 150 m muut kadut ja paikallistiet: n. 50 m

Suomessa ja Ruotsissa suunnistustaulun kaikki nuolet ovat yhtä paksuja. Tanskassa ja Saksan Liittotasavallassa etuajo-oikeutettua tietä osoittava nuoli on muita teitä osoittavia nuolia paksumpi. Norjassa ja Englannissa nuolien paksuudet vaihtelevat teiden tärkeyden mukaisesti.

4.2 SUUNNISTUSTAULU, TYYPPI B

Suomi (Suunnistustaulu, tyyppi B)

B-tyyppisen suunnistustaulun tarkoituksena on antaa tienkäyttäjälle ennakkotieto edellä olevassa liittymässä eri suuntiin opastetuista kohteista sekä taajaman ulkopuolella osoittaa tieliikennelain 18 §:ssä tarkoitettu risteys.

B-tyyppisessä suunnistustaulussa osoitetaan taulun vasemmassa reunassa olevilla nuolilla suoraan jatkuvan ja erkanevien teiden suunnat. Tauluihin merkitään nuolikuvioiden jälkeen tien numerot ja opastettavien kohteiden nimet sekä tarpeen niin vaatiessa tunnuksia. B-tyyppisessä suunnistustaulussa voi olla yksi valta- tai kantatien numero katkokehyksin kumpaankin erkanevaan suuntaan.

Valta- ja kantateillä olevissa B-tyyppisissä suunnistustauluissa esitetään suoraan menevässä suunnassa vain tien numero ja mahdolliset tunnuksat. Muilla teillä esitetään myös suoraan menevässä suunnassa kohteen nimi, tien numeron ja mahdollisten tunnuksien lisäksi.

Erkanevaa tietä kuvaavassa nuolessa on yleensä 90 asteen kulman muodostava taite. Jos kohtisuoran taitteen tekevän nuolen käyttäminen voi aiheuttaa väärinkäsityksiä, voidaan poikkeuksellisesti käyttää nuolta, jossa on 45 asteen kulman muodostava taite. Suoraan jatkuvaa tietä kuvaava nuoli on pystysuora.

Suoraan osoittava nuoli asetetaan taulussa aina ylimmäksi. Jos taulussa on useampia erkanevia suuntia osoittavia nuolia, ne asetetaan teiden liikenteellisen merkityksen mukaiseen järjestykseen tärkein suunta niistä ylimmäksi. Samaa suuntaa osoittavat kohteet asetetaan alakkain siten, että ne tulevat yhteisen nuolen kohdalle.

B-tyyppisessä suunnistustaulussa saa esittää kunkin erkanevan tien suuntaan yleensä enintään kaksi viitoituskohdetta. Päällekkäin numeroiduilla tai toiminnallisesti päällekkäisillä tiejaksoilla, eritasoliittymissä ja vastaavissa tapauksissa voidaan poikkeuksellisesti opastaa samaan suuntaan useampia kohteita, jos opastuksen selkeys sitä vaatii.

Jos samaan liittymään tulee useita teitä tai katuja, on kaikki tiet, yksityiset tiet ja kadut mukaanlukien merkittävä suunnistustauluun. Jos opastettavana ei ole selvää kohteen nimeä, voidaan käyttää kadun, kaava- tai yksityisen tien nimeä. Kadut, kaava- ja yksityiset tiet voidaan merkitä tekstillä B-tyyppiseen suunnistustauluun silloin, kun ne on viitoitettu tienviitoilla, ajokaistan yläpuolisilla viitoilla tai yksityisen tien viitoilla. Yksityisen tien kohdetta ilmaiseva teksti ja nuolikuviot sijoitetaan mustalle lamellille. Muut kadut, kaava- ja yksityiset tiet esitetään pelkällä nuolikuviolla, joka asetetaan taulussa alimmaksi.

B-tyyppisessä suunnistustaulussa voidaan osoittaa kaksi peräkkäistä tasoliittymää. Yli 300 m etäisyydellä olevat liittymät on yleensä opastettava normaalisti omaa suunnistustaulua käyttäen.

B-tyyppistä suunnistustaulua voi taajamissa käyttää myös ilman viittoja esimerkiksi silloin, kun viittoja ei tilanpuutteen vuoksi voi sijoittaa mielekkäästi. Tällöin B-tyyppinen suunnistustaulu sijoitetaan 50 - 100 metrin etäisyydelle liittymästä.

Ruotsi (Tabellvägvisare)

Tabellvägvisare M60

Tabellvägvisare M80

Teillä, joilla nopeusrajoitus on 70 km/h tai korkeampi, voidaan B-tyypin suunnistustaululla antaa ennakoivaa viitoitusta liittymissä, joissa kääntyvää liikennettä on vähän. Tällöin B-tyypin suunnistustaulua seuraa aina viitoitus itse liittymässä.

Kun B-tyypin suunnistustaulua käytetään ennakko-opastuksessa, esitetään suoraan menevästä suunnasta ainoastaan suunta ja tiennumero.

Yli 70 km/h nopeusrajoituksilla B-tyypin suunnistustaulussa saa esittää kunkin erkanevan tien suuntaan vain yhden kohteen tai yksipuolisissa liittymissä korkeintaan kaksi kohdetta.

Teillä, joilla nopeusrajoitus on 70 km/h tai alhaisempi, voidaan suunnistustaulussa esittää korkeintaan kaksi kohdetta kuhunkin suuntaan.

Suoraan osoittavat tiedot sijoitetaan taulussa ylimmäksi, sen alle tiedot vasemmalle kääntyvästä suunnasta ja alimmaksi tiedot oikealle kääntyvästä suunnasta.

B-tyypin suunnistustaulussa M60 voidaan samaa väriä osoittavat kohteet koota yhteen eri ajosuunnista riippumatta. Tällöin sijoitetaan vihreät tiedot ylimmäksi, sen alle siniset, valkoiset ja keltaiset tiedot.

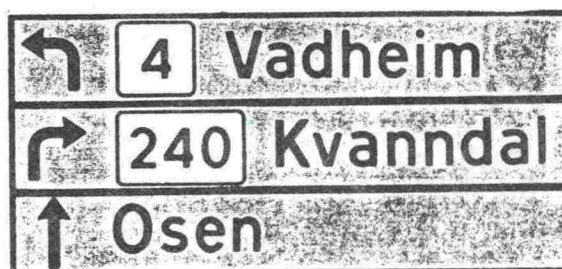
Teillä, joilla nopeusrajoitus on 70 km/h tai alhaisempi, voidaan B-tyypin suunnistustaulua käyttää liittymässä korvaamaan A-tyypin suunnistustaulu ja tienviitat. Tällöin suoraan menevältä suunnalta voidaan jättää viitoituskohde pois, jos sitä ei tarvita.

Jos liittymän jokin suunta on merkityksetön, voidaan kyseinen suunta jättää suunnistustaulusta pois, jos liittymässä ei ole tienviitaa kyseiseen suuntaan.

Suunnistustaulu sijoitetaan nopeusrajoituksella vähintään 70 km/h noin 300 - 400 m ennen liittymää, alhaisemmilla nopeusrajoituksilla 100 - 400 m ennen liittymää.

Jos B-tyypin suunnistustaulu korvaa suunnistustaulun ja tienviitat, sijoitetaan se 25 - 100 m ennen liittymää.

Norja (Orienteringstavle)

B-tyypin suunnistustaulua voidaan käyttää ennen liittymää, joka on niin yksinkertainen, ettei ole tarvetta käyttää A-tyypin suunnistustaulua, mutta jossa viitoituskohde tulee esittää ainakin yhdessä suunnassa.

B-tyypin suunnistustaulussa voidaan esittää tienumerot, viitoituskohteet, kieltomerkit pienoiskoossa sekä moottoritien ja moottoriliikennetien sekä kuorma-auton, lautan, lentokentän, kirkon ja teollisuusalueen tunnukset.

Ylimmäksi taulussa sijoitetaan suoraan ajava suunta ja sen alle vasemmalle kääntyvä ja alimmaksi oikealle kääntyvä suunta. Tästä järjestyksestä voidaan kuitenkin poiketa, jos jokin suunta on selvästi muita tärkeämpi. Tässä tapauksessa sijoitetaan tärkein suunta suunnistustaulussa ylimmäksi. Tärkeysjärjestystä arvioitaessa otetaan huomioon erityisesti pitkämatkainen liikenne.

Viitoituskohteet merkitään yleensä joka riville. Ylimmältä tai kahdelta ylimmältä riviltä voidaan viitoituskohde kuitenkin jättää pois tärkeiltä numeroiduilta teiltä.

Tanska (Tabelorienteringstavle)

B-tyyppin suunnistustaulussa sijoitetaan suoraan menevän suunnan viitoitus ylimmäksi, sen alle vasemmalle erkaneva suunta ja alimmaksi oikealle erkaneva suunta.

Suoraan ja vasemmalle osoittavat nuolet sijoitetaan taulun vasempaan reunaan ja oikealle osoittava nuoli taulun oikeaan reunaan.

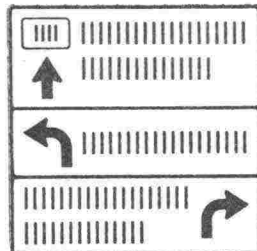
B-tyyppin suunnistustaulussa voidaan viitoittaa myös ainoastaan kaksi tai yksi ajosuunta.

B-tyyppin suunnistustaulun muodon vuoksi sitä voidaan käyttää vain 3- ja 4-haaraisissa liittymissä, joissa erkanevat suunnat poikkeavat korkeintaan 20° suorasta kulmasta. Viistoa nuolta ei B-tyyppin suunnistustaulussa käytetä.

Porrastetuissa liittymissä ei käytetä B-tyyppin suunnistustaulua.

B-tyyppin suunnistustaulu sijoitetaan maastoon samalla tavalla kuin A-tyyppin suunnistustaulu.

Saksan Liittotasavalta (Vorwegweiser in Tabellenform)

Tilanpuutteen vuoksi, lähinnä kaupunkiolosuhteissa, voidaan suunnistustaulu esittää taulukkomuodossa.

Taulukkosuunnistustaulu koostuu kolmesta eri osasta, suoraan menevä, vasemmalle sekä oikealle kääntyvä osa.

Suoraan menevä suunta sijoitetaan aina ylimmäksi, sen alle vasemmalle kääntyvä ja alimmaksi oikealle kääntyvä suunta.

Suoraan menevä nuoli sijoitetaan taulussa ajoradan puolelle, vasemmalle kääntyvä nuoli vasemmalle ja oikealle kääntyvä nuoli oikealle.

Suunnistustaulun sijoitusta koskevista määräyksistä voidaan luopua, jos suunnistustaulu tulisi sijoitetuksi sellaiseen kohtaan, josta voi jo havaita liittymän.

Englanti (Stack type advance direction sign)

B-tyypin suunnistustaulua voidaan käyttää taajamissa silloin, kun tilanpuute estää A-tyypin suunnistustaulun käytön.

B-tyypin suunnistustaulussa suoraan ja vasemmalle osoittavat nuolet sijoitetaan taulun vasempaan reunaan ja oikealle osoittava nuoli taulun oikeaan reunaan.

Vertailu

Kaikissa maissa käytetään B-tyyppistä suunnistustaulua.

Suomessa, Ruotsissa ja Norjassa teiden suuntaa osoittavat nuolet sijoitetaan taulun vasempaan reunaan. Tanskassa, Saksan Liittotasavallassa ja Englannissa suoraan ja vasemmalle osoittavat nuolet sijoitetaan taulun vasempaan reunaan ja oikealle osoittava nuoli taulun oikeaan reunaan. Suomessa (valta- ja kantateillä) ja Ruotsissa jätetään suoraan menevältä suunnalta kohteen nimi pois. Myös Norjassa voidaan kahdeltakin ylimmältä riviltä jättää teksti pois.

Englannissa käytetään B-tyypin suunnistustauluissa suoria nuolia osoittamaan oikealle ja vasemmalle. Muissa maissa käytetään nuolta, jossa on yleensä 90 asteen kulman muodostava taite.

Suomessa suoraan osoittava nuoli asetetaan taulussa aina ylimmäksi ja sen alle kääntyvät suunnat teiden liikenteellisen merkityksen mukaiseen järjestykseen, tärkein ylimmäksi. Muissa maissa järjestys on: suoraan menevä, vasemmalle kääntyvä, oikealle kääntyvä. Norjassa kuitenkin tästä järjestyksestä voidaan poiketa, jos jokin suunta on selvästi muita tärkeämpi. Tässä tapauksessa sijoitetaan tärkein suunta ylimmäksi.

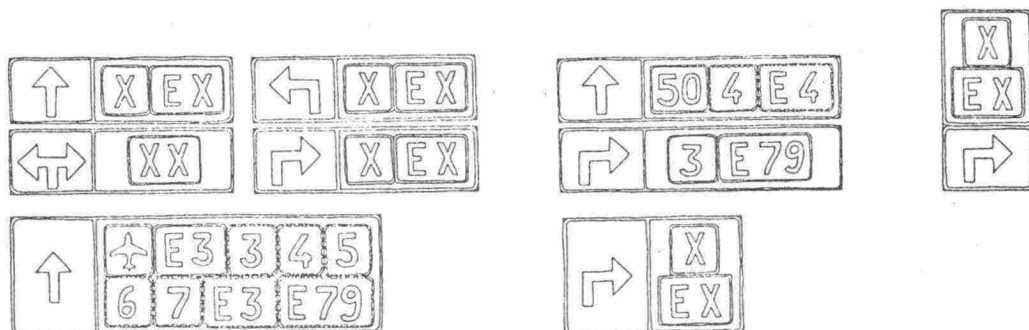
Suomessa saa kunkin erkanevan tien suuntaan yleensä esittää enintään kaksi kohdetta. Ruotsissa saa yli 70 km/h nopeusrajoituksilla esittää kunkin erkanevan tien suuntaan vain yhden kohteen tai yksipuolisissa liittymissä korkeintaan kaksi kohdetta. Alhaisemmilla nopeusrajoituksilla voidaan esittää korkeintaan kaksi kohdetta kuhunkin suuntaan.

Suomessa tulee suunnistustaulussa aina esittää kaikki samaan liittymään tulevat tiet. Ruotsissa voidaan jokin merkityksetön suunta jättää pois, jos liittymässä ei ole tienviittaa kyseiseen suuntaan. Tanskassa suunnistustaulussa voidaan viitoittaa myös ainoastaan kaksi tai yksi ajosuunta.

Suomessa voidaan B-tyyppistä suunnistustaulua käyttää osoittamaan kaksi peräkkäistä tasoliittymää. Tanskassa porrastetuissa liittymissä ei käytetä B-tyypin suunnistustaulua.

4.3 NUMEROSUUNNISTUSTAULU

Suomi (Numerosuunnistustaulu)

Numerosuunnistustaulun tarkoituksena on antaa tienkäyttäjille ennakkotieto numeroitujen teiden jatkumisesta ja suunnasta edessä olevan liittymän jälkeen. Numerosuunnistustaulussa osoitetaan taulun vasemmassa reunassa olevilla nuolilla suoraan jatkuvan ja erkanevien teiden suunnat. Nuolikuvioiden jälkeen tauluun merkitään suoraan jatkuvan ja erkanevien teiden suunnat. Nuolikuvioiden jälkeen tauluun merkitään suoraan jatkuvan ja erkanevien teiden numerot. Erkanevaa tietä kuvaavassa nuolessa on 90 asteen kulman muodostava taite. Jos kohtisuoran taitteen tekevän nuolen käyttäminen voi aiheuttaa väärinkäsitystä, voidaan poikkeuksellisesti käyttää nuolta, jossa on 45 asteen kulman muodostava taite. Suoraan jatkuvaa tietä kuvaava nuoli on pystysuora.

Suoraan osoittava nuoli asetetaan numerosuunnistustaulussa aina ylimmäksi. Jos taulussa on kaksi erkanevaa suuntaa osoittavaa nuolta, ne asetetaan teiden liikenteellisen merkityksen mukaiseen järjestykseen tärkeämpi suunta näistä ylimmäksi. Samaa suuntaa osoittavat tienumerot asetetaan alakkain. Pyrittäessä kapeaan numerosuunnistustauluun esim. taajamissa nuolikuviota voidaan sijoittaa myös alakkain olevien tienumeroiden alle.

Numerosuunnistustaulua käytetään suunnistustaulun sijasta, jos tien numeroilla opastaminen on riittävä. Sitä voidaan käyttää myös suunnistustaulun lisäksi, jos opastettavia tienumeroita on useita.

Numerosuunnistustaulun käyttö tulee useimmiten kysymykseen katuolosuhteissa, joissa useita valta- ja kantateitä kulkee samoja reittejä pitkin tai risteilee keskenään. Näissä tapauksissa muina opasteina käytetään yleensä vain tienviittoja tai ajokaistan yläpuolisia viittoja. Maaseutuolosuhteissa numerosuunnistustaulua voidaan käyttää esimerkiksi taajamien ohikulkuteillä, jotka risteilevät usean, taajamassa säteittäisesti lähevän valta- ja kantatien kanssa. Lisäksi maaseutuolosuhteissa numerosuunnistustaulua voidaan käyttää katkokehysissä olevien tienumeroiden esittämiseen.

Numerosuunnistustaulussa käytetään valta-, kanta- ja Eurooppateiden numeroita. Eräissä tapauksissa voidaan käyttää myös seudullisten teiden numeroita.

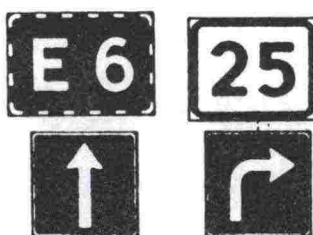
Maaseutuolosuhteissa numerosuunnistustaulu sijoitetaan n. 150 - 250 m ennen liittymää, mikäli nopeusrajoitusarvo on 80 km/h tai suurempi ja n. 50 - 150 m ennen liittymää, kun nopeusrajoitusarvo on pienempi kuin 80 km/h. Kun numerosuunnistustaulua käytetään suunnistustaulun lisäksi, numerosuunnistustaulu sijoitetaan suunnilleen suunnistustaulun ja liittymän puoliväliin.

Taajamaolosuhteissa numerosuunnistustaulun sijoittaminen riippuu suuresti paikallisista olosuhteista. Mahdollisuuksien mukaan etäisyyden liittymästä tulisi olla 50 - 150 m. Taajamaolosuhteissa numerosuunnistustaulu voidaan sijoittaa myös liittymän jälkeen, jolloin siinä esitetään suoraan jatkuvien teiden numerot ja katkokehyksissä niiden teiden numerot, joille liikennettä halutaan opastaa. Liittymän jälkeen olevassa numerosuunnistustaulussa on suora nuoli, joka on taulun vasemmassa reunassa tai kapean taulun alla.

Ruotsi

Numerosuunnistustaulua ei ole.

Norja (Orienteringstavle)

Numerosuunnistustaulua käytetään kuten B-tyypin suunnistustaulua, mutta millään suunnalla ei osoiteta viitoituskohdetta.

Numerosuunnistustaulu koostuu erillisistä kilvistä, jotka sijoitetaan suuntanuolien yläpuolelle. Kyseeseen tulevat tienumerot yhtenäisissä ja katkokehyksissä sekä kuorma-auton, moottoritien ja moottoriliikennetien tunnuksat.

Numerosuunnistustaulun eri osat sijoitetaan siten, että nuolet ovat alimmaisena ja tunnuksat niiden yläpuolella. Vasemmalle erkanevan tien tunnuksat ovat vasemmalla, suoraan menevän tien tunnuksat keskellä ja oikealle erkanevan tien tunnuksat oikealla.

Tanska (Saerlige tabelvejisere)

Numerosuunnistustaulua ei ole, mutta sen sijaan liittymässä voidaan käyttää vastaavanlaista taulukkotienviittoa, jossa esitetään tienumerot eri ajosuunnissa.

Merkin muotoilua koskevat samat säännöt kuin tavallista taulukkotienviittoa (ks. kohta 4.4).

Merkki sijoitetaan enintään 25 m ennen liittymää.

Saksan Liittotasavalta

Numerosuunnistustaulua ei ole.

Englanti

Numerosuunnistustaulua ei ole.

Vertailu

Aivan Suomen numerosuunnistustaulua vastaavaa merkkiä ei muissa maissa käytetä. Norjassa käytetään kuitenkin B-tyypin suunnistustaulun tavoin merkkiyhdistelmää, jossa alarivissä on nuolia ja niiden yläpuolella tienumerotunnuksia sekä mahdollisesti kuorma-auton, mottoritien ja moottoriliikennetien tunnuksia. Tämä merkki on hyvin samantyyppinen kuin suomalainen numerosuunnistustaulu.

Tanskassa käytetään välittömästi ennen liittymää taulukkotienviittoa, jossa esitetään tienumerot eri ajosuunnissa.

4.4 TIENVIITAT

Suomi (Tienviitta)

◀ TEKSTI

▶ TEKSTI 12 ▶

◀ 123 TEKSTI

TEKSTI 45 ▶

TEKSTI 10 ▶

TEKSTI 123 ▶
TEXT

◀ 30 TEKSTI

Tienviitan tarkoituksena on osoittaa tien suunta ja viitoituskohde. Viitassa on opastettavan kohteen nimi ja yleensä etäisyys kohteeseen. Etäisyys merkitään kohteen nimen ja suuntanuolen väliin. Viitan kantaan voidaan lisätä samat tunnukset kuin suunnistustaulussa. Tien numeroa ei käytetä tienviitassa.

Kussakin tienviitassa esitetään vain yksi viitoituskohde. Samaan suuntaan saa yleensä viitoittaa vain kaksi kohdetta.

Tienviitassa esitetään etäisyys kilometrin tarkkuudella kohteen keskusta. Mikäli etäisyys on pienempi kuin 1 km, ei etäisyyttä merkitä.

Viitoissa ja niitä vastaavissa suunnistustauluissa tulee olla samat viitoituskohteet samassa järjestyksessä. Ylimääräisiä viittoja ei saa käyttää. Jos suunnistustauluissa on viitoituskohteet merkitty, vastaavia viittoja tulee käyttää, vaikkakin opastettava tie olisi katu, kaava- tai yksityinen tie.

Tienviittaa käytetään opastuksessa yleisillä teillä ja muilla tärkeimmillä liikenneväylillä. Tärkeänä liikenneväylänä voidaan yleisten teiden lisäksi pitää katuja ja kaavateitä, jos ne toimivat esimerkiksi läpikulkuteinä, asunto- tai teollisuusalueiden tms. sisään-tuloteinä jne. Näissä tapauksissa voidaan tienviitan lisäksi käyttää kadun nimikilpeä.

Tienviittoja käytetään yleisten teiden liittymissä kaikkien yleisten teiden suunnassa. Paikallistien ja ylempiluokkaisen tien liittymässä tienviittaa käytetään ylempiluokkaisen tien suunnassa kuitenkin vain, milloin:

1. Paikallistiellä esiintyy läpikulkevaa liikennettä
2. Paikallistie on taajaman sisäänmenotie
3. Paikallistien liikennemäärä on olosuhteet huomioon ottaen suuri

Jos liittymässä käytetään ajokaistan yläpuolisia viittoja, voidaan T-liittymässä olevat viitat, joita yläpuoliset viitat vastaavat, jättää pois. Kun tienviitat jätetään pois, on suositeltavaa käyttää liittymän jälkeen liittyvällä tiellä etäisyystaulua, johon etäisyydet opastettaviin kohteisiin on merkitty. Jos matka on lyhyt (alle 2 km), ei etäisyystaulua tarvita.

Tienviitat sijoitetaan liittymään tai sen välittömään läheisyyteen. Viitan tulee olla mahdollisimman suorassa kulmassa sitä suuntaa vastaan, josta tulevan liikenteen opastamiseksi se on tarkoitettu. Viittojen tulee sijaita siten, ettei mistään suunnasta tulevilla ajoneuvoilla ole näkyvissä yhtään harhaan johtavaa, yksinomaan jostakin toisesta suunnasta tuleville ajoneuvoille tarkoitettua viittaa. Erityisesti on huomattava, että viitat on pyrittävä sijoittamaan siten, ettei liittymässä oleva ajoneuvo peitä viittoja eikä viitta haitallisesti pienennä näkemää liittymässä.

Kun kaksi tai kolme viittaa sijoitetaan samaan telineeseen, oikealle osoittavat viitat asetetaan yleensä ylimmäksi. Jos kuitenkin vasemmalle viitoitettava kohde on huomattavasti suurempi tai liikenteen kannalta merkityksellisempi kuin oikealle viitoitettava kohde tai kohteet, asetetaan tämä tässä tapauksessa ylimmäksi. Samaa suuntaan osoittavat viitat asetetaan aina alakkain ja näistä kauimpana oleva kohde ylimmäksi. Saarekkeeseen peräkkäin sijoitettavat viitat asetetaan siten, että kauimpana olevan kohteen viitta tulee lähimmäksi pääsuunnan ajorataa.

Ruotsi (Allmän vägisare)

Tienviittaa voidaan käyttää yleisten teiden viitoituksessa.

Tienviittaa ei käytetä moottoriteillä eikä moottoriliikenneteillä eikä muilla teillä erityisten erkanemisramppien yhteydessä.

Risteyksiin sijoitettavissa tienviitoissa tulee käyttää samoja paikannimiä risteävälle tielle kuin ennakoivassa viitoituksessa.

Alle 1 km:n etäisyyksiä ei ilmoiteta merkissä.

Tienviitassa voidaan käyttää moottoritien ja moottoriliikennetien sekä lentoaseman, lautan, ajoneuvotyyppin ja matkailijoiden palvelulaitosten tunnuksia.

Vasemmalle ja oikealle osoittavat viitat asetetaan eri telineisiin. Merkit voidaan kuitenkin sijoittaa päällekkäin, jos liikennemäärät ovat vähäisiä. Tällöin sijoitetaan vasemmalle osoittava tienviitta ylimmäksi.

B-tyypin suunnistustaululla voidaan tietyissä tapauksissa korvata tienviitat siten, kuin kohdassa 4.2 on esitetty.

Norja (Vegviser for vegkryss)

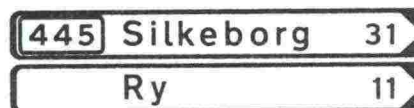
Tienviittaa käytetään yleisten teiden keskinäisissä risteyksissä taajaman ulkopuolella sekä yleisillä teillä muutoinkin, kun se on tarpeellista. Kun vähäliikenteinen tie, jolla ei ole läpikulkuliikennettä, liittyy tärkeämpään tiehen, voidaan tienviitat tärkeämmän tien suunnassa jättää pois.

Tienviitassa esitetään paikannimi sekä mahdollinen tiennumero. Tienviitassa voidaan esittää myös tunnuksia, jotka ovat sallittuja suunnistustauluissa. Tienviitassa tulee esittää ne paikannimet ja tienumerot, jotka on esitetty edeltävässä suunnistustaulussa, mutta tiennumeroita käytetään vain niiden kohteiden yhteydessä, jotka sijaitsevat kyseisen numeroidun tien varrella.

Tienviitassa voidaan esittää etäisyys viitoituskohteen keskusta. Etäisyystietoa voidaan kuitenkin pitää sellaisena palvelutietona, jolla ei tule rasittaa tien käyttäjää liittymissä, jotka vaativat tienkäyttäjän täyden tarkkaavaisuuden. Siksi etäisyystieto jätetään pois tienviitoista taajamissa ja monimutkaisissa tai vilkasliikenteisissä liittymissä. Saattaa olla myös aiheellista jättää etäisyystieto pois tienviitoista liian suuren merkkipituuden välttämiseksi. Sen sijaan etäisyystieto voidaan antaa tarvittaessa etäisyystaulussa liittymän jälkeen.

Jos mikään liittymän tienviitoista ei vaadi suurempaa tekstikokoa kuin 105 mm, voidaan tienviitat valmistaa ns. siipiviitoina, jotka kiinnitetään kannastaan liikennemerkkipylvään päähän. Muulloin käytetään normaaleja tienviittoja.

Tanska (Pilvejvisere, Tabelvejviser)

Taajamien ulkopuolella tienviittoja käytetään yleisten teiden liittymissä. Viitat voidaan kuitenkin jättää pois, jos liikenne on pääasiassa paikallista ja jos sopivia viitoituskohteita ei ole.

Taajamissa viittoja käytetään liikenteellisesti tärkeiden teiden liittymissä varsinkin, kun liikenne ei ole paikallista.

Lisäksi tienviittoja voidaan käyttää yleisten teiden ja yksityisten teiden liittymissä sekä yksityisten teiden keskinäisissä liittymissä, jos sille on Vejbestyrelsenin mielestä liikenteellistä tarvetta.

Tienviitoissa ilmoitetaan viitoituskohteen lisäksi yleensä myös etäisyys kohteeseen. Etäisyys ilmoitetaan kilometreinä. Alle 0,5 km:n etäisyyksiä ei ilmoiteta.

Lisäksi tienviitoissa voidaan esittää tiennumeroita ja matkailijoiden palvelulaitosten tunnuksia.

Tienviitoissa esitettävät viitoituskohteet tulee sovittaa yhteen suunnistustauluissa esitettyjen viitoituskohteiden kanssa.

Tienviittoa on kahdenlaisia: Nuolitienviitat ja taulukkotieni- viitat.

Nuolitienviitassa tiennumero sijoitetaan viitan kantaan. Tiennumeroa käytetään nuolitienviitassa yleensä vain kaukokohteen yhteydessä. Jos kaukokohteseen ei ole viitoitettu, voidaan tiennumeroa käyttää lähikohteen yhteydessä tai yksinään ilman viitoituskohdetta ns. reittitienviittana. Reittitienviittaa, jossa viitoituskohteen nimi ja etäisyys on korvattu vaakasuoralla viivalla, voidaan käyttää:

- kun tiennumero yksin voidaan katsoa riittäväksi viitoitukseksi
- kun on tarvetta viitoittaa numeroidulle tielle
- viitoitettaessa matkailijoiden palvelulaitokseen ja kun joukko tunnuksia on koottu samaan tienviittaan
- keltamustassa kiertotien viitoituksessa

Kun samaa tietä pitkin viitoitetaan useille reiteille, kootaan kunkin reitin viitat yhteen liikennemerkkipylvääseen, jos mahdollista. Jos kuitenkin joudutaan käyttämään useita pylväitä, sijoitetaan tärkeimmän kohteen pylväs lähemmäksi risteystä. Samassa pylväässä ylimmäksi sijoitetaan vihreävalkoiset tienumerot, sen alle keltamustat, sitten valkomustat tienumerot, sen alle tienviitat, joissa ei ole tiennumeroa ja alimmaksi tienviitat, joissa on siniset reunat ja teksti. Samantyyppisistä viitoista ylimmäksi sijoitetaan kaukokoh- teen viitta.

Taulukkotieni- viittaa voidaan käyttää nuolitienviittojen sijasta varsinkin tavallisissa nelihaarisissa liittymissä sekä T- ja Y-liittymissä.

Taulukkotieni- viitta käytetään, kun tyydyttävää viitoitusta on vaikea saavuttaa nuolitienviitoilla, esimerkiksi, kun suoraan menevän suunan viitoitus on merkityksellinen, kun viitoituksen tulee tapahtua vähän ennen liittymää kaistajaon vuoksi tai kun tilaosuhteet liittymässä ovat sellaiset, että taulukkotieni- viitta on tarkoituksen- mukaisin ratkaisu.

Taulukkotieni- viitassa esitetään kunkin tien viitoituskohteet rajoite- tussa kentässä. Ylimmäksi sijoitetaan suoraan menevä suunta, nuoli kentän vasemmassa reunassa. Keskelle sijoitetaan vasemmalle osoittava suunta, nuoli kentän vasemmassa reunassa. Alimmaksi sijoitetaan oikealle osoittava suunta, nuoli kentän oikeassa reu- nassa.

Tienumerot sijoitetaan vastaavan viitoituskohteen vasemmalle puo- lelle.

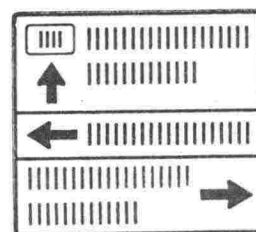
Taulukkotieni- viitat sijoitetaan enintään 25 m ennen risteystä. Tie- tyissä tapauksissa, esim. T-liittymissä ja Y-liittymissä, taulukko- tienviitat sijoitetaan kuten taustamerkit, jos näin saavutetaan parempi viitoitus.

Taulukkotieni- viittoa ei saa käyttää porrastettujen liittymien viitoi- tuksessa, jos porrastus on suurempi kuin ajoradan leveys.

Saksan Liittotasavalta (Pfeilwegweiser, Rechteckwegweiser, Tabellenwegweiser)

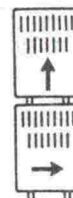
Nuolitienviitta

Taulukkotienviitta

Suorakulmainen tienviitta

Tienviitat sijoitetaan mahdollisen suunnanmuutoksen välittömään läheisyyteen ja yleensä tien viereen.

Nuolitienviittaa käytetään liittymän välittömässä läheisyydessä osoittamaan käännyiskohtaa sekä antamaan tietoa niistä kohteista, jotka ovat tunnusomaisia sille tielle, johon merkki osoittaa. Valtateilla käytetään merkkiä, jonka kanssa on tiennumero.

Nuolitienviitassa kauko- ja lähikohteet sijoitetaan päällekkäin siten, että tekstien keskikohdat ovat samalla kohdalla. Lähikohte esitään pienemmällä tekstikolla kuin kaukokohde. Normaalikokoisessa nuolitienviitassa kaukokohde tekstikoko on 125 mm ja lähikohte 70 mm.

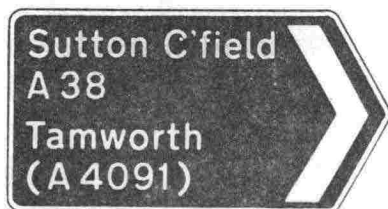
Suoraan menevän suunnan viitoituksessa on kapea suorakulmainen tienviitta, jossa nuoli osoittaa ylöspäin, sopivampi kuin nuolitienviitta. Taulussa nuoli sijoitetaan ajoradan puoleiseen reunaan.

Kääntyvien suuntien viitoitukseen pieni suorakulmainen tienviitta on epätarkoituksenmukainen.

Vilkkaasti liikennöidyillä teillä voidaan käyttää suurikokoisia suorakulmaita tienviittoja. Suuren kokonsa vuoksi suuret suorakulmaiset tienviitat sijoitetaan yleensä korkeaan pylvääseen, tarvittaessa useita tauluja päällekkäin.

Taulukkotienviittaaan on koottu kaikki viitoitettavat suunnat. Suuren informaatiomäärän vuoksi on taulukkotienviitassa kiinnitettävä erityistä huomiota merkin suunnitteluun. Liian suuri kohteiden määrä ja huono keskinäinen järjestys saattavat aiheuttaa informaation väärinymmärryksiä. Taulukkotienviitan suunnittelussa sovelletaan taulukkosuunnistustaulun suunnitteluohjeita kuitenkin siten, että taulukkotienviitassa käytetään suoria nuolia.

Englanti (Direction signs)

Tienviitoissa täytyy aina esittää niiden kohteiden nimet, jotka on esitetty mahdollisissa edeltävissä suunnistustauluissa.

Tienviitoissa esitetään etäisyydet joka kohteeseen, ellei tienviittojen jälkeen ole etäisyystaulua.

Tienviitalla voidaan osoittaa vain yhteen suuntaan, joten viitat muodostavat usein yhdessä viittaryhmän. Tällaisessa viittaryhmässä yksittäiset viitat suunnitellaan kuitenkin itsenäisesti muiden taulujen vaikuttamatta asiaan.

Tienviittana pyritään yleensä käyttämään nuolen muotoista viittaa ja suorakulmaista viittaa käytetään vain, jos nuolimaisella tienviitalla ei pystytä riittävän selkeästi osoittamaan haluttua suuntaa.

Tienviittoja tulisi käyttää kaikissa niissä liittymissä, joissa on käytetty suunnistustauluja. Lisäksi tienviittoja tulisi käyttää muissa liittymissä, jos autoilijat niissä tarvitsevat reitti-informaatiota.

Tienviitat tulee suunnitella ja sijoittaa siten, että ne ovat selkeitä ja yksiselitteisiä.

Tienviitat voidaan jättää pois taajamissa liikennevalo-ohjatuissa liittymissä, jos niiden sijoittamisessa on vaikeuksia ja jos suunnistustauluissa on annettu tarvittavat reittitiedot ja ne on sijoitettu ohjeiden mukaisesti. Jos kuitenkin tällaisissa liittymissä pääsuunta kääntyy vasemmalle, tulee tienviittoja käyttää.

Taajamissa paikalliskohteiden viittoja tulisi aina käyttää kohtuullisesti. Taajaman ulkopuolella tulisi paikalliskohteiden viitoilla viitoittaa lähes aina pieniinkin kyliin johtavat tiet.

Vertailu

Kaikissa maissa käytetään samankaltaisia tienviittoja. Tanskassa ja Saksan Liittotasavallassa käytetään lisäksi taulukkotienviittoja, jotka ovat B-tyyppin suunnistustaulun kaltaisia, mutta joiden kaikki nuolet ovat suoria. Saksan Liittotasavallassa käytetään lisäksi suorakulmaista tienviittaa, jota käytetään suoraan menevän suunnan viitoituksessa ja jossa on nuoli ylöspäin.

Kaikissa maissa tienviitassa esitetään kohteen nimi ja yleensä etäisyys kohteeseen. Englannissa etäisyys ilmoitetaan vain, jos liittymän jälkeen ei ole etäisyystaulua. Etäisyys voidaan jättää tietyin edellytyksin pois myös Suomessa, Ruotsissa ja Norjassa.

Tienviitassa voidaan käyttää tiennumeroa kaikissa muissa maissa kuin Ruotsissa ja Suomessa.

Yhteen tienviittaan sijoitetaan yleensä vain yksi kohde. Saksan Liittotasavallassa voidaan tienviittaan sijoittaa kaukokohteen alle lähikohde, joka esitetään kaukokohdetta pienemmällä tekstikoolla. Englannissa tienviitassa voidaan esittää useita kohteita.

Etäisyys merkitään pohjoismaissa kohteen nimen ja suuntanuolen väliin. Saksan Liittotasavallassa ja Englannissa etäisyys merkitään kohteen nimen oikealle puolelle.

Kun Suomessa kaksi tai kolme viittaa sijoitetaan samaan telineeseen, oikealle osoittavat viitat asetetaan yleensä ylimmäksi, ellei vasemmalle viitoitettava kohde ole huomattavasti suurempi tai liikenteen kannalta merkityksellisempi. Ruotsissa vasemmalle ja oikealle osoittavat viitat asetetaan eri telineisiin paitsi, jos liikennemäärät ovat vähäisiä. Tällöin sijoitetaan vasemmalle osoittava tienviitta ylimmäksi.

Tanskassa voidaan viitoituskohteen nimi ja etäisyys nuolitienviitassa korvata vaakasuoralla viivalla, kun tiennumero yksin voidaan katsoa riittäväksi viitoitukseksi.

4.5 ERKANEMISVIITTA

Suomi (Erkanemisviitta)

Erkanemisviittaa käytetään tienviitan sijasta moottori- ja moottoriliikenneteillä sekä muulloinkin, milloin erkaneminen ei edellytä nopeuden oleellista vähenemistä.

Erkanemisviitan tarkoituksena on osoittaa rampin erkanemiskohta ja viitoituskohde. Erkanemisviitassa esitetään opastettavan kohteen nimi, mutta ei etäisyyttä siihen. Viitan kantaan voidaan lisätä samat tunnukset kuin suunnistustaulussa, milloin erkanemisrampin kautta opastetaan näihin kohteisiin. Tien numeroa ei käytetä erkanemisviitassa.

Erkanemisviitassa esitetään sama kohde kuin suunnistustaulussa. Jos suunnistustaulussa on erkanemaan suuntaan opastettu useampia kohteita, käytetään vastaavasti erkanemisviittoja, jotka sijoitetaan alakkain.

Erkanemisviitta sijoitetaan erkanemisrampin alkamiskohtaan.

Ruotsi (Avfartsvisare på motorväg eller motortrafikled)

Merkkiä käytetään oikealle kääntyvän erkanemisrampin yhteydessä moottoritiellä, moottoriliikennetiellä tai muulla tiellä, jolla on sellainen erkanemiskaista.

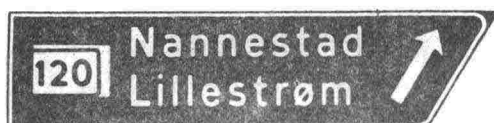
Merkkiä ei saa käyttää sellaisella tiellä, jolla on enemmän kuin kaksi suoraan menevää ajokaistaa eikä tiellä, jolla oikeanpuoleinen ajokaista eroaa rampilla muusta tiestä. Tällaisissa tapauksissa käytetään ajokaistan yläpuolisia opasteita.

Erkanemisviitassa käytetään samoja kohteita kuin erkanemiskaistaa koskevassa ennakko-opastuksessa.

Erkanemisviitassa tiedot esitetään samassa järjestyksessä kuin ennako-opasteissa, ellei muuhun ole erityistä syytä.

Erkanemisviitta sijoitetaan erkanemiskaistan alkuun. Kutakin erkanemiskaistaa kohti käytetään ainoastaan yhtä erkanemisviittaa.

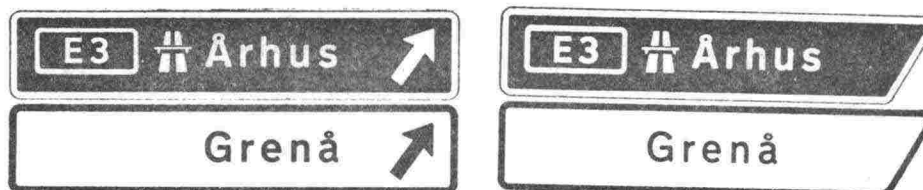
Norja (Vegviser for avkjøringsveg og retardasjonsfelt)

Erkanemisviitta sijoitetaan hidastuskaistan alkuun korkealuokkaisilla teillä, erityisesti moottoriteillä. Erkanemisviitassa esitetään samat kohteet ja tienumerot kuin sitä edeltävässä suunnistustaulussa ja siinä voidaan esittää myös samat tunnukset kuin suunnistustaulussa. Etäisyyttä ei erkanemisviitassa ilmoiteta.

Erikoistapauksissa voidaan erkanemisviittaa käyttää myös paikallisessa viitoituksessa. Tällöin voidaan käyttää myös matkailijoiden opastuslaitosten tunnuksia pienoiskoossa.

Tanska (Frakørselsvejvisere)

Erkanemisviitta on erityinen tienviitta, jota käytetään vain, jos erkanevalla suunnalla on erkanemisramppi ja hidastuskaista siten, että tienkäyttäjä voi ajaa vähentämättä oleellisesti nopeuttaan.

Erkanemisviittaa ei käytetä tavallisen kääntymiskaistan yhteydessä.

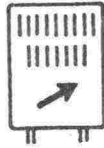
Kohdassa 4.4 esitetyt tienviittaa koskevat yleiset ohjeet pätevät myös erkanemisviitan kohdalla. Erkanemisviitassa ei kuitenkaan yleensä esitetä etäisyyttä viitoituskohteeseen.

Samassa erkanemisviitassa voidaan esittää useita viitoituskohteita, enintään kuitenkin kolme kohdetta.

Erkanemisviitassa voidaan esittää matkailijoiden opastuslaitosten tunnuksia.

Erkanemisviitta sijoitetaan välittömästi erkanemiskaistan alkuun, missä tienkäyttäjä voi alkaa käyttää erkanemiskaistaa.

Saksan Liittotasavalta (Rechteckwegweiser)

Saksan Liittotasavallassa ei ole varsinaista erkanemisviittoa, vaan erkanemiskaistojen yhteydessä käytetään suorakulmaista tienviittoa, jossa nuoli osoittaa vinosti ylöspäin.

Erkanemisviitalla osoitetaan erkanemiskohta. Erkanemisviitta sijoitetaan paikkaan, jossa tienkäyttäjää voi tai hänen täytyy muuttaa ajosuuntaansa.

Englanti

Englannissa ei varsinaista erkanemisviittoa ole. Erkanemisrampin alkukohdassa käytetään suunnistustaulua. Moottoriteillä käytetään lisäksi yleensä tienviittoa, jossa on esitetty erkanevan suunnan tiennumero. Tämä viitta sijoitetaan kohtaan, jossa erkanemiskaista eroaa muusta ajoradasta.

Vertailu

Kaikissa Pohjoismaissa käytetään samantyyppistä erkanemisviittoa. Saksan Liittotasavallassa ei ole varsinaista erkanemisviittoa, vaan erkanemiskaistojen yhteydessä käytetään suorakulmaista tienviittoa, jossa nuoli osoittaa viistosti ylöspäin. Englannissa erkanemisrampin alkukohdassa käytetään suunnistustaulua, jonka lisäksi moottoriteillä käytetään yleensä rampin nokassa tienviittoa, jossa on esitetty erkanevan suunnan tiennumero.

Erkanemisviitassa esitetään viitoituskohde, mutta ei missään etäisyyttä kohteeseen.

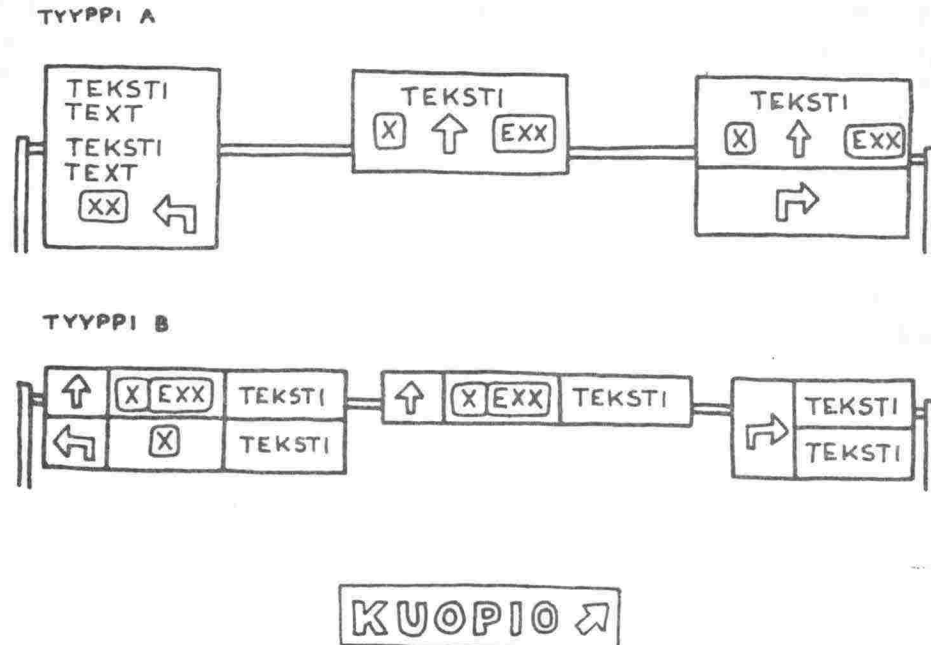
Ainoastaan Suomessa erkanemisviitassa ei saa esittää tiennumeroa.

Norjassa ja Tanskassa yhdessä erkanemisviitassa voidaan esittää useita kohteita. Ruotsissa kutakin erkanemiskaistaa kohti käytetään ainoastaan yhtä erkanemisviittoa.

4.6 AJOKAISTAN YLÄPUOLISET VIITAT

Suomi (Ajokaistan yläpuoliset viitat)

Ajokaistan yläpuolisia viittoja käytetään vilkasliikenteisissä liittymissä ajokaistakohtaiseen opastukseen. Kun käytetään ajokaistan yläpuolisia viittoja, voidaan T-liittymässä olevat tienviitat, joita yläpuoliset viitat vastaavat, jättää harkinnan mukaan pois.

Ajokaistan yläpuolista erkanemisviittaa käytetään, milloin liittymässä on kääntyville järjestetty erityinen erkanemistie siten, että erkaneminen ei edellytä nopeuden oleellista vähentämistä.

Ajokaistan yläpuolisissa viitoissa esitetään viitoituskohteen nimi, nuolikuviolla kohteen suunta, tien numerot ja mahdolliset suunnistustauluissa käytetyt tunnukset. Mikäli ajoradassa on käytetty ajokaistanuolia, tulee merkissä käytettävän nuolikuviosta vastata tiemerkintöjä ajokaistakohtaisesti. Merkeillä ei saa osoittaa tieliikenneläin yleisistä säännöksistä poikkeavaa ryhmittymistä, ellei sitä ole osoitettu ajokaistanuolin.

Ajokaistan yläpuolisissa viitoissa ja ennen liittymää olevissa suunnistustauluissa esitetään samat viitoituskohteet. Viitoissa esitetään kaikki mahdolliset kääntymissuunnat. Jos kadulle, kaava- tai yksityiselle tielle kääntymistä varten on rakennettu oma kaista, on kohde merkittävä myös tälle tielle. Ellei selvää viitoituskohdetta ole, kohteena voidaan käyttää myös kadun, kaava- tai yksityisen tien nimeä. Vähäliikenteiset kadut, kaavatiet ja yksityiset tiet voidaan merkitä vain opastusnuolella ilman tekstiä. Jos liittymään on rakennettu lisäkaista pääasiassa matkailijoiden palvelulaitosta varten, eikä muuta viitoituskohdetta ole, voidaan matkailijoiden opastusmerkkিতunnuksia käyttää yläpuolisissa viitoissa.

Tien numerokilvet voidaan yläpuolisista viitoista jättää pois, jos ne vievät opasteessa suuren tilan ja jos ne on esitetty liittymää edeltävässä suunnistustaulussa ja liittymän jälkeen asetetuissa erillisissä tien numerokilvissä. 4- ja 5-numeroisten teiden numeroita ei yläpuolisissa viitoissa käytetä.

Yläpuolisissa viitoissa sijoitetaan suoraan menevä suunta ylimmäksi. Opasteiden luettavuuden kannalta on edullista pyrkiä sijoittamaan eri kaistojen yhteiset viitoituskohteet samalle tasolle varsinkin leveissä, 3-4 kaistan yli ulottuvissa porttaaleissa.

A-tyyppistä yläpuolista viittaa käytetään yleensä asutuskeskusten ulkopuolella kanavoiduissa liittymissä, joissa opasteiden lukuetaisyys on suuri.

B-tyyppistä yläpuolista viittaa käytetään yleensä taajamissa kaduilla tai katumaisilla teillä opasteiden lukuetaisyyden ollessa pieni ja taajamien ulkopuolella, jos A-tyyppinen viitta muodostuu kohtuuttoman suureksi.

Samoilla tieosuuksilla tulisi pyrkiä käyttämään peräkkäisissä liittymissä samantyyppisiä opasteita. Yksittäisen liittymän alueella on kuitenkin käytettävä johdonmukaisesti samoja merkkityyppejä.

Ajokaistan yläpuoliset viitat sijoitetaan yleensä ryhmittymiskaistan hidastusosan puolivälin kohdalle. Jos liittymässä on useita ryhmittymiskaistoja, lyhin ryhmittymiskaista määrää merkin paikan. Opasteiden kohdalla kaistojen tulee olla täysleiveitä.

A-tyyppinen viitta sijoitetaan tien poikkileikkauksessa siten, että opasteessa oleva nuoli tulee ajokaistan keskikohdalle. B-tyyppinen viitta sijoitetaan ajokaistan keskikohdan yläpuolelle.

Ruotsi (Körfältsvägvisare)

Körfältsvägvisare M60

Körfältsvägvisare M80

Viitoituksessa käytetään ajokaistan yläpuolisia opasteita seuraavissa tapauksissa:

1. Moottoritiellä tai muulla tiellä, jolla on vastaava geometria
  - suoraan menevällä suunnalla on enemmän kuin kaksi ajokaistaa
  - ajokaista, joka aikaisemmin on mennyt suoraan, erkaneerampin haarauduu välittömästi erkanemisen jälkeen
  - erkaneminen tapahtuu vasemmalle tai
  - erkanevalla suunnalla on kaksi tai useampia ajokaistoja
2. Muilla teillä, kun tulosuunnalla on enemmän kuin kolme ajokaistaa risteyksessä

Ajokaistan yläpuolisilla opasteilla annetaan ennakko-opastusta käytämällä kahta peräkkäistä porttaalia, kun

- suoraan menevällä suunnalla on enemmän kuin kolme ajokaistaa
- moottoritiellä (tai muulla tiellä, jolla on vastaava geometria) ajokaista, joka aiemmin on ollut jatkuva, haarauduu

Silloin, kun käytetään yläpuolisia opasteita, ei liittymään saa sijoittaa muita opastusmerkkejä osoittamaan muita viitoituskohteita.

Peräkkäisten ajokaistan yläpuolisten opasteiden väli silloin, kun käytetään ennakko-opastusta, tulee olla 200 - 400 m.

Ajokaistan yläpuoliset opasteet tehdään joko taulukkomaisiksi (M60) tai vapaammin muotoillen (M80).

Merkkiä M80 voidaan käyttää kaikissa porttaaleissa, ei kuitenkaan merkkien M60 yhteydessä.

Merkkiä M60 tulee käyttää vain sellaisessa yhteydessä, jossa jo on tämän tyyppisiä merkkejä.

Jos merkissä M80 esitetään tietylle ajosuunnalle vain tiennumero, voi tienumeron koko olla suurempi kuin toiseen suuntaan osoittavan viitoituskohteen nimen tekstikoko.

Norja (Ovenhengende kjørefeltskilt)

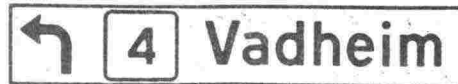
724.2

724.3

724.1 RH

724.4

Ajokaistan yläpuolisia viittoja käytetään monimutkaisissa liittymisissä, joissa määrättyt ajokaistat on tarkoitettu tietyille ajosuunnille tai kohteille eivätkä tavalliset viitat näy riittävän kauas.

Käytettäessä merkkiä 724.1 tulee kaikkien ajokaistojen suunnat viitoittaa ja kullakin ajokaistalla tulee esittää kaikki sallitut ajosuunnat. Merkkiä ei käytetä moottoriteillä. Merkki sijoitetaan välittömästi ennen risteystä, mutta lisäksi niitä voidaan käyttää ennako-opastuksessa kauempana risteyksestä.

Merkkiä 724.2 voidaan käyttää ennen liittymää moottoriteillä ja muilla korkealuokkaisilla teillä, kun on tarpeellista ohjata tiettyyn kohteeseen menevä liikenne tietyille kaistalle. Jos kahden viereisen ajokaistan kohde on sama, voidaan merkki levittää yli molempien kaistojen ja kummankin kaistan kohdalle sijoittaa oma nuolitunnus. Merkissä voidaan esittää paikannimiä ja tienumeroita sekä viitoituksessa käytettäviä tunnuksia.

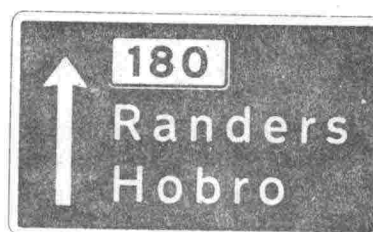
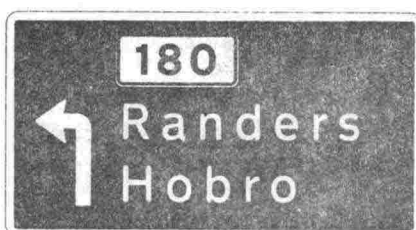
Merkkiä 724.3 käytetään liittymissä moottoriteillä ja muilla korkealuokkaisilla teillä osoittamaan, että ajokaista erkanee tiestä. Merkkiä käytetään, kun ajosuunnan ajokaistat vähenevät siten, että yksi kaistoista erkanee päätiestä. Merkkiä voidaan käyttää myös erkanemisviitan sijasta. Tämä tulee kyseeseen paikoissa, joissa on tarvetta viitoittaa viitoituskohde suoraan menevällä suunnalla merkin 724.2 avulla. Merkissä voidaan esittää paikannimiä, tienumeroita sekä viitoituksessa käytettäviä tunnuksia.

Merkkiä 724.4 käytetään ennen liittymää. Kaikille ajokaistoille on asetettava merkit ja kullakin ajokaistalla tulee esittää kaikki sallitut ajosuunnat. Jos jollain ajokaistalla ei ole tarpeellista osoittaa kohdetta tai tienumeroa, voidaan käyttää merkkiä 724.1. Ajokaistalla, jolla on sallittu kaksi ajosuuntaa, käytetään tarvittaessa tietyille ajosuunnalle pelkkää nuolta, kuitenkin siten, että kyseisen kaistan opasteen kaikki rivit ovat yhtä pitkiä. Yli kolmen kohteen esittämistä ajokaistaa kohti tulee välttää. Merkit sijoitetaan välittömästi ennen risteystä, mutta lisäksi voidaan merkkiä käyttää ennako-opastuksena kauempana liittymästä.

Merkki 724.4 koostuu lamelleista, joihin kuhunkin mahtuu yksi tekstirivi. Kukin lamelli muotoillaan kuten B-tyyppin suunnistus-taulu.

Päällekkäin sijoitetuista tekstiriveistä ylimmäksi sijoitetaan suoraan menevä suunta ja sen alle vasemmalle tai oikealle kääntyvä suunta. Tästä järjestyksestä voidaan poiketa, jos tietty suunta on oleellisesti tärkeämpi kuin muut.

Tanska (Portalorienteringstavle)

Portaalisuunnistus-taulut sijoitetaan ajoradan yläpuolelle ennen liittymää ja niissä viitoitetaan kaistakohtaisesti.

Kutakin liittymästä poistuvaa suuntaa varten käytetään omaa taulua. Portaalitauluja käytetään esim. seuraavissa tapauksissa:

1. Kun samaan suuntaan kääntyminen on sallittu useilta kaistoilta, joista yksi on yhdistetty ajokaista
2. Kun ajokaista, joka on osa normaalia ajorataa, on tarkoitettu vain kääntyjille
3. Kun tiellä kyseisellä suunnalla on kolme ajokaistaa
4. Kun lyhyt liittymäväli vaikeuttaa suunnistautumista ja kaistanvalintaa
5. Kun erityiset liikenneolosuhteet, tierakennusolosuhteet tai erityiset viitoitussyyt tekevät tarpeelliseksi viitoituksen sijoittamisen ajokaistan yläpuolelle.

Portaalitauluissa käytetään viitoituskohteita ja mahdollisia tienumeroita. Kohteet ja tienumerot esitetään vain yhden kerran, vaikka taulu ulottuisi kahden tai kolmen ajokaistan yli.

Suoraan osoittava nuoli sijoitetaan viitoituskohteiden sivulle tai alapuolelle, kun taas kääntyvä nuoli sijoitetaan kohteiden sivulle, yleensä suoraan menevien kaistojen puolelle.

Tienumerot, jotka koskevat kaikkia taulun viitoituskohteita, sijoitetaan yleensä kohteiden yläpuolelle. Tienumerot, jotka liittyvät yhteen viitoituskohteeseen, esitetään kyseisen kohteen kohdalla.

Suunnalla, jolla ei ole sopivaa viitoituskohdetta, käytetään pelkästään kyseiseen suuntaan osoittavaa nuolta.

Portaalitaulut sijoitetaan ennen liittymää siten, että tienkäyttäjä hyvissä ajoin ennen risteystä saa riittävää informaatiota voidakseen sijoittua sopivalle ajokaistalle ennen sulkuviivojen alkua. Yleensä portaalin etäisyys liittymästä on 10-50 m.

Liittymissä, joissa on erityiset kääntymiskaistat, sijoitetaan portaalit yleensä kuitenkin kohtaan, jossa kääntymiskaistojen leveys on 65-100 % niiden täydestä leveydestä.

Portaalitaulut ja nuolet sijoitetaan poikkileikkauksessa siten, että tienkäyttäjä luonnollisesti ohjautuu oikealle ajokaistalle ja nuolien tulee siksi selvästi olla vastaavan ajokaistan yläpuolella.

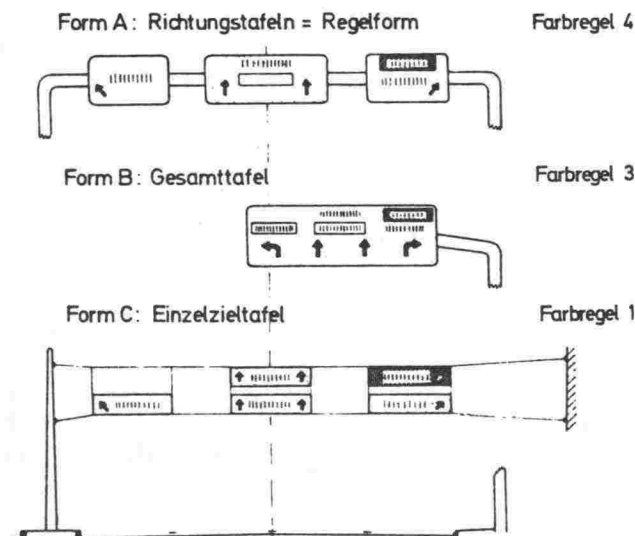
Tauluissa, jotka koskevat useita ajokaistoja, tulee kullekin ajokaistalle olla oma nuoli. Nuolten tulee sijaita mahdollisuuksien mukaan vastaavan ajokaistan keskellä.

Tauluissa, jotka koskevat yhdistettyjä ajokaistoja, sijoitetaan nuolet aina suoraan menevän ja kääntyvän kaistan tekstien väliin ja nuolten tulee yksiselitteisesti olla kyseisen ajokaistan yläpuolella.

Kääntymiskaistoilla voidaan nuoli sijoittaa joko tekstin oikealle tai vasemmalle puolelle. Nuolen tai nuolen ja tekstin painopisteen tulee kuitenkin yksiselitteisesti olla kääntymiskaistan rajojen sisäpuolella.

Muilta osin portaalitaulujen suunnittelussa sovelletaan suunnistus-taulujen yhteydessä annettuja ohjeita.

Saksan Liittotasavalta (Schilderbrücken)

Portaalit ovat selkein ja huomiotaherättävin tapa esittää viitoitus. Samalla se on kuitenkin myös kallein tapa. Siksi ennen portaalien rakentamista tulisi tarkkaan harkita, voitaisiinko riittävän hyvään tulokseen päästä myös halvemmilla keinoilla.

Portaaleihin sijoitettuja merkkejä voidaan käyttää joko tienviitoina tai suunnistustauluina riippuen siitä, onko taulut sijoitettu toimintapisteeseen tai sen taakse vai selvästi ennen toimintapistettä.

Kiinnitystavasta riippumatta voidaan käyttää kolmen tyyppisiä yläpuolisia opasteita, kuten edellä olevissa kuvissa on esitetty.

Perusmuoto on A-tyyppi eli suuntataulu, jossa tiedot esitetään kaistoittain siten, että nuolet ja tekstit kuuluvat yksikäsitteisesti omille kaistoilleen.

B-tyyppiä eli ryhmätaulua käytetään yleensä suunnistustauluna. Se vastaa siten ajokaistakohtaista suunnistustaulua, joka tilanpuutteen vuoksi on sijoitettu ajoradan yläpuolelle.

C-tyypin taulut eli yksittäistaulut sopivat pienen kokonsa vuoksi vain kaupunkiympäristöön. Pienen kokonsa vuoksi niissä voidaan käyttää myös keveitä kiinnitystapoja, kuten vaijereita.

Portaalit tulisi sijoittaa lähelle ryhmittymiskaistojen alkua. Itse liittymässä ei tarvita tienviittoja ja usein niiden sijoittaminen olisi tuskin mahdollista.

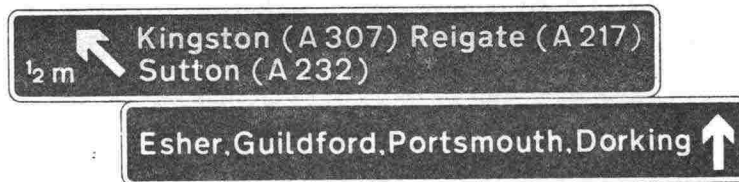
Portaalin edullisin sijoituspaikka on kohdassa, jossa kaikki ryhmittymiskaistat ovat täysilevyisiä. Toisen portaalin sijoittaminen ryhmittymiskaistojen puolivälin paikkeille saattaa lisäksi olla tarpeellista laajoissa liittymissä harhaanajojen välttämiseksi. Suurten kustannusten takia tulee kuitenkin tutkia, voidaanko suunnistustaululla saavuttaa sama päämäärä.

A-tyypin yläpuolisten opasteiden tulee mahdollisimman hyvin kuvata liittymän kaistoja. Nuolten lukumäärän tulee aina olla sama kuin kaistamäärän portaalin kohdalla tai vähän sen jälkeen. Erittäin pitkällä ryhmittymiskaistoilla voidaan käyttää kahta portaalia, joista jälkimmäinen sijoitetaan erkanemiskohtaan. Tällöin suunnistustauluna toimivan ensimmäisen portaalin taulut voivat poiketa jälkimmäisen portaalin tauluista, paitsi nuolen muotojen osalta, myös nuolien lukumäärän suhteen.

Taulut ja nuolet tulee sijoittaa siten, että nuolet ovat yksiselitteisesti vastaavan ajokaistan yläpuolella.

Taulut tulee sijoittaa riittävän etäälle toisistaan. Tilanpuutteen vuoksi voidaan taulut kuitenkin sijoittaa jopa yhteen, mutta tällöin tulee kullakin taululla olla selvästi omat kehysviivat.

Englanti (Overhead signs)

703.2

703.3

Vilkasliikenteisillä teillä opastusmerkit voidaan sijoittaa portaaleihin ajoradan yläpuolelle.

Merkkiä 703.2 käytetään, kun päätien kaistamäärä pysyy vakiona liittymän yli.

Merkkiä 703.3 käytetään, kun halutaan ohjata tiettyyn kohteeseen menevä liikenne tietylle kaistalle.

Vertailu

Kaikissa maissa käytetään Suomen A-tyyppin yläpuolisten opasteiden kaltaisia opasteita. Kaikissa maissa paitsi Tanskassa ja Englannissa voidaan käyttää myös B-tyyppin yläpuolisia opasteita.

Ruotsissa ja Tanskassa nuoli sijoitetaan merkin reunaan kohteiden sivulle. Muissa maissa nuoli sijoitetaan kohteen alapuolelle.

Suoraan menevää suuntaa tarkoittava nuoli osoittaa A-tyyppin tauluissa Norjassa ja Englannissa alaspäin, muissa maissa ylöspäin.

Tienumero sijoitetaan Tanskassa yleensä kohteiden yläpuolelle. Muissa maissa tienumero sijoitetaan kohteiden alapuolelle tai viereen.

Ruotsin ja Tanskan ohjeissa annetaan yksityiskohtaisia ohjeita siitä, missä portaaleja voidaan käyttää. Muiden maiden ohjeissa vaaditaan lähinnä, että liittymä, jossa portaaleita käytetään, on vilkasliikenteinen.

Ajokaistan yläpuoliset opasteet sijoitetaan Suomessa ryhmityskaistan hidastusosan puoliväliin kohtaan, jossa kaikki kaistat ovat täysilevät.

Ruotsissa portaali sijoitetaan ryhmityskaistojen yläpuolelle.

Norjassa portaali sijoitetaan välittömästi ennen risteystä.

Tanskassa portaali sijoitetaan yleensä 10 - 50 m ennen risteystä, yleensä kohtaan, jossa ryhmityskaistan leveys on 65 - 100 % täydestä leveydestä.

Saksan Liittotasavallassa portaali sijoitetaan lähelle ryhmityskaistojen alkua, mahdollisesti myös hieman ennen ryhmityskaistojen alkua.

4.7 ETÄISYYSTAULU

Suomi (Etäisyystaulu)

TURKU	70
SALO	23

VAASA	
YASA	100
KASKINEN	
KASKÖ	16

Etäisyystauluissa osoitetaan etäisyydet lähimpiin tien kauko-, väli- ja lähikohteisiin. Jos kaksi tai useampia valta- tai kantateitä on numeroitu päällekkäin, osoitetaan etäisyystaulussa jokaisen tien kaukokohde, tarvittaessa myös väli- ja lähikohde, jolloin kutakin tietä varten tehdään oma etäisyystaulunsa.

Yhdessä etäisyystaulussa saa olla enintään kolme kohteen nimeä. Etäisyystauluissa esitetyt kohteet on liittymissä opastettava erkanavassa suunnassa suunnistustauluin ja tienviitoin.

Kaukokohde sijoitetaan aina taulussa ylimmäksi. Jos samassa etäisyystaulussa on useampia kauko-, väli- tai lähikohteita, sijoitetaan nimet tauluun etäisyysjärjestyksessä siten, että kauimpana sijaitsevat kohteet ovat ylimpänä. Etäisyys viitoituskohteen keskustaasta ilmoitetaan kilometrin tarkkuudella.

Etäisyystaulua käytetään valta- ja kantateillä sekä seudullisilla teillä. Etäisyystaulua voidaan käyttää poikkeuksellisesti myös muilla teillä, kun halutaan antaa autoilijalle mahdollisuus varmistua, että hän on liittymän jälkeen oikealla tiellä.

Erityisesti taajamien ulosmenoteillä etäisyystaulun käyttö saattaa olla tarpeen.

Etäisyystaulua käytetään kaikkien maantieliittymien tai liittymäryhmien jälkeen, kaupunkien ulosmenoteillä sekä lisäksi tarpeen mukaan osoittamaan matkaa edessä oleviin liikennekeskuksiin ja varmistamaan, että autoilija on oikealla tiellä. Peräkkäisiin liittymiin etäisyystauluja sijoitetaan harkinnan mukaan siten, että kahden peräkkäisen etäisyystaulun välimatkaksi tulee vähintään 2 km. Liittymien välille etäisyystauluja pyritään sijoittamaan noin 10 km:n välein siten, että mahdollisuuksien mukaan ilmoitetaan täysien kymmenien kilometrien etäisyydet kaukokohteeseen.

Etäisyystaulu sijoitetaan noin 300 - 500 m liittymän jälkeen. Tien poikkileikkauksessa etäisyystaulu sijoitetaan kuten suunnistustaulu.

Ruotsi (Avståndstavla)

Etäisyystaulua tulee käyttää suurten risteysten jälkeen ja muulloin, kun se katsotaan tarpeelliseksi.

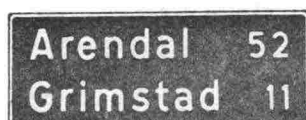
Kauimpana oleva kohde sijoitetaan ylimmäksi.

Etäisyystaulussa tulee esittää korkeintaan neljä kohdetta. Jos tarvitaan useampia kohteita, jaetaan ne kahteen tai useampaan merkkiin.

Jos tien suurin sallittu nopeus on suurempi kuin 90 km/h, tulee etäisyystaulujen välisen etäisyyden olla vähintään 200 m ja muulloin vähintään 100 m.

Teillä, joilla on kiihdytyskaista, etäisyystaulu sijoitetaan noin 1000 m liittymisrampin jälkeen. Muilla teillä etäisyystaulu sijoitetaan 300-400 m liittymän jälkeen. Jos nopeusrajoitus on 50 km/h tai pienempi, voidaan etäisyys pienentää 150 - 250 metriin.

Etäisyystaulussa voidaan esittää tiennumero, joka sijoitetaan etäisyystaulussa ylimmäksi. Jos tiellä on enemmän kuin yksi numero, ilmoitetaan kaikki numerot. Jos etäisyystaulussa ilmoitetaan etäisyyksiä kohteisiin, jotka sijaitsevat muulla tiellä, voidaan myös tämän tien numero ilmoittaa.

Norja (Avstandskilt)

Etäisyystaulussa esitetään etäisyydet kilometreinä kyseisen tien viitoituskohteisiin tai seuraavaan risteykseen tai erkanemiskohtaan.

Etäisyystaulua käytetään valtateiden välisten risteysten jälkeen ja tärkeillä teillä osoittamaan etäisyydet kauempana oleviin kohteisiin. Silloin, kun tällaisten risteysten väli on pitkä (50 km), toistetaan etäisyystaulu näiden välillä.

Etäisyystaulu sijoitetaan yleensä 200 - 400 m liittymän jälkeen.

Tanska (Afstandstavle)

E3	
Skagen	94
Frederikshavn	53
Sæby	41

Etäisyystaulussa esitetään tien kaukokohde ja mahdollisesti kaukokohdetta lähempänä oleva lähikohde. Poikkeustapauksessa voidaan myös esittää paikalliskohde, joka sijaitsee lähikohdetta lähempänä. Tämän lisäksi voidaan esittää yksittäisiä, tien ulkopuolella sijaitsevia kohteita, jos näihin erkaneminen tapahtuu ennen kaukokohdetta.

Etäisyys taulun sijaintikohdasta viitoituskohteisiin esitetään täysinä kilometreinä kohteiden oikealla puolella.

Tärkeillä läpikulkureiteillä voidaan esittää yksi tai kaksi ylimääräistä kaukokohdetta, esim. satama, joka sijaitsee seuraavan kauko-kohteen takana.

Numeroiduilla reiteillä käytetään tienumeroa taulun yläreunassa.

Kohteet esitetään taulussa etäisyysjärjestyksessä, lähimmät alimaksi.

Etäisyystaulut pyritään sijoittamaan kohtiin, joissa tienkäyttäjän tarvitsee keskimääräistä vähemmän kiinnittää huomiota liikenne-ympäristöön.

Etäisyystaulut voidaan sijoittaa suunnistustaulun takapuolelle, varsinkin silloin, kun etäisyydet ilmoitetaan 1-3 kohteeseen.

Saksan Liittotasavalta

Saksan Liittotasavallassa ei käytetä etäisyystaulua.

Englanti (Route confirmatory sign)

A46	
Lincoln	12
Newark	28
(Nottingham	48)
Leicester	63

Etäisyystauluilla on kaksi päätarkoitusta: ne varmistavat tienkäyttäjälle, että tämä on valinnut aikomansa tien risteyksestä ja ne antavat lisäksi informaatiota edessä olevasta tiejaksosta.

Etäisyystauluissa on esitetty etäisyydet maileina mainittuihin kohteisiin ja etäisyystaulussa voi esittää myös sellaisia kohteita, joita ei ole esitetty suunnistustauluissa ja tienviitoissa. Etäisyystaulussa tulee esittää kaikki asiaan kuuluvat kohteet, jotka on esitetty edeltävissä suunnistustauluissa ja tienviitoissa ja ne tulisi esittää samassa järjestyksessä kuin edeltävissä viitoissa. Mahdolliset muut kohteet ovat kauempana sijaitsevia paikkoja, jotka myöhemmin esiintyvät suunnistustauluissa ja tienviitoissa.

Ne kohteet, jotka eivät sijaitse tien välittömässä läheisyydessä, tulee esittää silloin, kun ne esitetään, suluissa. Yleensä tällaisten kohteiden tulee sijaita korkeintaan 15 mailin etäisyydellä tiestä.

Päätiellä etäisyystauluissa tulee esittää vain pääkohteita ja alueellisia kohteita, mutta myös sana moottoritie voi esiintyä etäisyystaulussa.

Etäisyys esitettävään pääkohteeseen saa olla korkeintaan 150 mailia. Esiinnyttyään etäisyystaulussa kohteen tulee esiintyä kaikissa seuraavissa etäisyystauluissa kohteeseen asti. Suluissa oleva kohde tulee esittää niiden kahden kohteen välissä, josta kyseiseen kohteeseen käännetään.

Etäisyystaulussa esitetään yleensä useita kohteita, enintään neljään kohteeseen asti, koska sen avulla voidaan vähentää niitä haittoja, joita kohdemäärän rajoittaminen suunnistustauluissa ja tienviitoissa aiheuttaa.

Pääteillä etäisyystaulua tulisi yleensä käyttää liikenneympyröiden ja liikennevalo-ohjattujen liittymien sekä kanavoitujen liittymien jälkeen. Lisäksi niitä tulisi käyttää sellaisten liittymien jälkeen, joissa on käytetty suunnistustaulua. Taajamissa, jos etäisyystaulu on liian suuri tai liittymätiheydestä johtuen tarpeeton, tulee käyttää pelkkää tienumeroa.

Muilla kuin pääteillä etäisyystaulua tulisi käyttää liikenneympyröiden ja sellaisten liikennevalo-ohjattujen tai kanavoitujen liittymien jälkeen, joissa poikkeuksellisen liittymämuodon takia voi syntyä epäselvyyttä edessä olevista kohteista. Esim. kun tärkeä reitti tekee liikennevalo-ohjatussa liittymässä käännöksen, on erityisen tärkeää, että kaikilla poistuvilla liittymähaaroilla on etäisyystaulut tai tienumerot.

Vertailu

Etäisyystaulua käytetään kaikissa maissa, paitsi Saksan Liittotasavallassa, jossa liittymissä osittain vastaavaa tarkoitusta palvelee suorakulmainen tienviitta (ks. kohta 4.4 Tienviitat).

Ruotsissa, Tanskassa ja Englannissa etäisyystaulussa esitetään yleensä myös tiennumero.

Suomessa etäisyystaulussa esitetään lähimmät tien kauko-, väli- ja lähikohteet. Tanskassa etäisyystaulussa esitetään tien kaukokohde ja mahdollisesti kaukokohdetta lähempänä oleva lähikohde sekä poikkeustapauksessa lähikohdetta lähempänä oleva paikalliskohde. Lisäksi voidaan esittää yksittäisiä, tien ulkopuolella sijaitsevia kohteita, joihin erkaneminen tapahtuu ennen kaukokohdetta. Tärkeillä läpikulkureiteillä voidaan esittää yksi tai kaksi ylimääräistä kaukokohdetta. Englannissa etäisyystaulussa tulee esittää kaikki edeltävissä suunnistustauluissa ja tienviitoissa esitetyt kohteet sekä lisäksi mahdollisesti muita kohteita, jotka myöhemmin esiintyvät suunnistustauluissa ja tienviitoissa.

Suomessa etäisyystaulussa saa esittää enintään kolme kohdetta, Ruotsissa, Tanskassa ja Englannissa enintään neljä.

Suomessa, Ruotsissa ja Tanskassa kauimpana sijaitseva kohde sijoitetaan taulussa ylimmäksi, Englannissa kauimpana sijaitseva kohde sijoitetaan taulussa alimmaksi.

Etäisyystaulu sijoitetaan Suomessa 300 - 500 m risteyksen jälkeen, Ruotsissa 300 - 400 m (alhaisilla nopeusrajoituksilla 150 - 250 m) risteyksen jälkeen, Norjassa 200 - 400 m risteyksen jälkeen, Tanskassa vastakkaisen suunnan suunnistustaulun takapuolelle ja Englannissa noin 100 m risteyksen jälkeen.

Englannissa etäisyys esitettävään pääkohteeseen saa olla korkeintaan 15 mailia. Kohde, joka ei sijaitse tien välittömässä läheisyydessä, saa sijaita korkeintaan 15 mailin etäisyydellä tiestä.

4.8 PAIKANNIMI

Suomi (Paikannimi)

Paikannimikilvellä osoitetaan aluetta, jonne tien viitoituksella on opastettu. Paikannimikilpeä voidaan käyttää myös paikan määrityksen tai matkailun kannalta merkityksellisen paikan, kuten esimerkiksi joen, sillan, kanavan, lossin, harjun tms. osoittamiseen. Paikannimikilpi on alla olevassa kuvassa esitetyn kaltainen.

Paikannimikilvessä ilmoitetaan paikan nimi moottoriteillä 300 mm:n ja muilla teillä 200 mm:n korkuisin kirjaimin.

Paikannimikilvellä osoitetaan saapuminen opastettuun kohteeseen siitä suunnasta, josta kohde on opastettu. Muiden kohteeseen tulevien teiden varsilta paikannimi voidaan jättää pois.

Paikannimikilvin voidaan osoittaa harkinnan mukaan myös sellaisia, paikan määrityksen kannalta hyödyllisiä kohteita, joihin ei ole opastettu tienviitoin. Menettelyllä voidaan eräissä tapauksissa vähentää viitoituksen tarvetta. Paikannimikilpeä voidaan harkinnan mukaan, paikalliset olosuhteet huomioon ottaen, käyttää muutenkin kuin viitoitusta täydentämään ja korvaamaan. Paikannimikilven käytön edellytys on, että kilvellä osoitettavan kohteen nimi on merkitty Suomen tiekartalle 1:200 000.

Paikannimikilpi sijoitetaan alueelle johtavan tien varteen kohtaan, josta asutus alkaa. Jokea, harjua tms. merkittäessä tulee kohteen olla näkyvissä kilven sijaintipaikkaan. Tien poikkileikkaukseen paikannimikilpi sijoitetaan kuten suunnistustaulu.

Jos tien viitoituskohteena oleva paikka merkitään taajamaksi liikennemerkillä "Taajama", voidaan taajaman nimi osoittaa ko. merkin yhteyteen asetetulla lisäkilvellä. Paikannimikilpeä ei tässä tapauksessa käytetä samassa tulosuunnassa.

Merkin pohjaväri on sininen, teksti on valkoinen.

Ruotsi (Ortnamnsmärke, Paikannimimerkki)

Merkki sijoitetaan yleensä asutuksen alkamiskohtaan eikä esim. kunnanrajalle. Kaupunginosien yhteydessä voidaan merkki sijoittaa joko hallinnolliselle rajalle tai asutuksen alkamiskohtaan.

Merkillä voidaan osoittaa myös vesistöjä, siltoja tai muita paikkoja, joilla on merkitystä orientoitumisen kannalta.

Merkin pohjaväri on sininen ja teksti on valkoinen. Tekstikoko on 120, 170 tai 200 mm, moottoriväylillä 200 tai 300 mm.

Norja (Stedsnavnskilt, Paikannimikilpi)

712.2

712.1

Merkkiä 712.1 voidaan käyttää osoittamaan asutuksen alkamiskohta taajamassa.

Merkkiä 712.2 voidaan käyttää sellaisen kaupungin yhteydessä, jolla on Kuninkaan hyväksymä vaakuna. Kunnan hallinnollinen raja voidaan osoittaa esim. rajakilvellä.

Merkin 712.1 vakiokorkeudet ovat 32,5 ja 39 cm, joita vastaavat tekstikoot ovat 175 ja 210 mm. Merkin pituus vaihtelee tekstin pituuden mukaan ja pyöristetään lähimpään 20 cm:iin.

Merkin 712.2 vakiokorkeus on 97,5 cm ja tekstikoko 175 mm. Merkin pituus pyöristetään lähimpään 20 cm:iin.

Merkin 712.1 pohjaväri on sininen ja teksti valkoinen. Merkin 712.2 pohjaväri on valkoinen ja teksti musta.

Tanska (Stedtavler, Paikkataulu)

Merkissä esitetään sen paikan nimi, josta merkki ilmoittaa. Kaupunkien lisäksi voidaan osoittaa vesistöjä ja ulkoilualueita.

Merkki sijoitetaan välittömästi ennen kohdetta.

Merkki on suorakaiteen muotoinen. Korkeus on yleensä 500 mm, leveys on 250 mm:n kerrannainen, vähintään 500 mm.

Merkin pohjaväri on sininen ja teksti on valkoinen.

Läänin- ja kunnanrajoilla käytetään rajakilpeä, jossa esitetään läänin tai kunnan nimi sekä vaakuna. Kunnanrajakilvessä voidaan lisäksi esittää etäisyys kunnan keskustaan tekstillä "Centrum xx km".

Saksan Liittotasavalta (Ortstafeln, Paikkataulu)

Ylläolevilla merkeillä on seuraavia tehtäviä:

1. Merkit osoittavat paikkakunnan tai osa-alueen nimen
2. Merkit palvelevat paikanmäärittystä viitoituksen puitteissa.
3. Merkit osoittavat paikkakunnan alku- ja loppukohdan ja samalla sen alueen, jolla erityiset taajamia koskevat liikennesäännökset ovat voimassa.

Paikannimimerkillä vahvistetaan viitoituksessa aiemmin osoitettu kohde.

Paikannimen tekstikoon tulee olla vähintään 105 mm. Merkki on 650 mm korkea ja 1000 mm leveä.

Merkit sijoitetaan rakennetun alueen alkuun tai loppuun riippumatta alueen hallinnollisista rajoista.

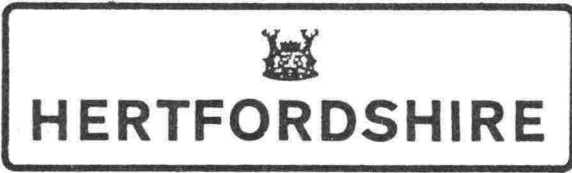
Merkin 310 esitetään paikkakunnan ja hallintopiirikunnan viralliset nimet. Hallintopiirikunnan nimi esitetään, jos se on tarpeellista sekaantumisen välttämiseksi. Merkin pohjaväri on keltainen ja teksti on musta.

Merkin 311 alaosassa esitetään paikkakunnan nimi mustana keltaisella pohjalla ja sen päällä punainen viiva. Merkin yläosassa esitetään seuraavan lähikohteen nimi ja etäisyys täysinä kilometreinä. Yläosan pohjaväri on yleensä keltainen ja teksti musta. Jos seuraava lähikohde on läpiajettavan alueen osa-alue, on pohjaväri valkoinen.

Jos paikannimimerkkiä (310) ei taajamasäännöksiin voisi voida tietyssä kohdassa käyttää, voidaan paikannimi ilmoittaa merkillä 385 "Unterrichtungstafel". Merkin pohjaväri on yleensä vihreä ja teksti keltainen. Moottoritiellä pohjaväri on sininen ja teksti valkoinen. Merkin korkeus on 333 tai 500 mm ja leveys 1000 mm. Tekstin koko on 140 tai 175 mm. Merkillä voidaan osoittaa myös jokia ja nähtävyyksiä. Jokien yhteydessä käytetään nimen alla aaltokuvioita.

Englanti

Merkillä osoitetaan kreivikunnan raja. Kreivikunnan nimen lisäksi tai sen sijaan voidaan merkissä esittää maan nimi. Vaakuna voidaan jättää pois. Teksti voi olla minkä väristä vain paitsi punaista, kunhan tekstin ja pohjaväriin välillä on riittävä kontrasti. Pohjaväri voi olla mikä tahansa paitsi punainen, keltainen ja tummanvihreä.

Merkissä esitetään välittömästi edessä olevan kaupungin tai kylän nimi. Merkillä voidaan osoittaa myös joki tai liittymä. Värien osalta pätevät edellä mainitut rajoitukset. Merkissä voidaan ilmoittaa myös yksi tai kaksi Iso-Britannian ja Pohjois-Irlannin ulkopuolista ko. kaupungin ystävyyskaupunkia sanojen "TWINNED WITH" tai "TWIN TOWN" tai "TWIN TOWNS" jälkeen.

Vertailu

Suomen, Ruotsin ja Saksan Liittotasavallan ohjeissa mainitaan vaatimus siitä, että paikannimikilvessä esiintynyt kohde on aiemmin esiintynyt opastuksessa.

Kaikissa maissa voidaan merkillä osoittaa myös muita kuin paikkakuntia, esim. vesistöjä.

Kaikkien paitsi Englannin ohjeissa määrätään merkin sijainniksi asutuksen alkamiskohta hallinnollisista rajoista riippumatta.

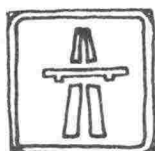
Ruotsissa paikannimi-merkkiä voidaan käyttää myös kunnan- tai lääninrajalla. Tällöin käytetään paikannimen perässä sanaa kommun (kunta) tai län (lääni). Kunnan tai läänin vaakuna voidaan tällöin esittää merkissä.

Norjassa voidaan kaupungin nimen lisäksi esittää kaupungin vaakuna.

Saksan Liittotasavallassa paikannimikilpi toimii myös mm. Suomen Taajama-merkin tapaan saattaen voimaan tiettyjä taajamassa noudatettavia liikennesääntöjä. Siksi Saksan Liittotasavallassa on paikannimi-merkin takapuolella taajaman päättävä merkki. Lisäksi ilmoitetaan etäisyys seuraavaan lähikohteeseen. Saksan Liittotasavallassa on myös erillinen paikannimi-merkki, joka ei ole samalla taajaman aloittava merkki.

4.9 TUNNUKSET

Suomi

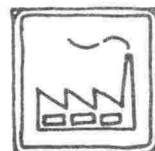
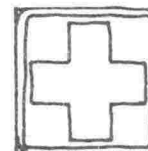
MOOTTORITIE

MOOTTORILI-
KENNETIE

LENTORASEMA

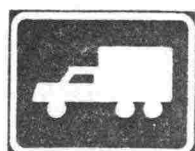

AUTOLAUTTA

TAVARASA-
TAMATIETILLE AJONEUVOLLE TAI
AJONEUVOHIOISTELMILLE
TARKOITETTU REITTIJALANKULKI-
JOILLE TARKOI-
TETTU REITTIVAMMAISILLE
TARKOITETTU
REITTITEOLLISUUS-
ALUEENSIAPU-
ASEMA

Tunnuksia voidaan käyttää suunnistustauluissa, tienviitoissa, erkane-
misviitoissa, yksityisen tien viitoissa, ajokaistan yläpuolisissa vii-
toissa ja numerosuunnistustauluissa.

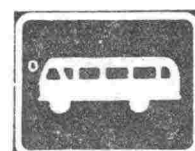
Ruotsi

Kuorma-auto

Henkilöauto

Linja-auto

Kuorma-auton tunnusta käytetään raskaiden, korkeiden, pitkien tai
leveiden ajoneuvojen kiertotien viitoitukseen sekä pysäköintialueen
viitoitukseen sekä ohjaamaan tietylle ajokaistalle.

Henkilöauton tunnusta käytetään viitoittamaan pysäköintialueelle
sekä tietylle ajokaistalle.

Linja-auton tunnusta käytetään viitoittamaan pysäköintipaikalle ja
tietylle ajokaistalle.

Moottoritien ja moottoriliikennetien tunnusta käytetään kyseisten väylien liittymisrampin päässä.

Lautan tunnusta käytetään yleensä, kun viitoituskohteen saavuttamiseksi joutuu käyttämään lautaa.

Lentokentän tunnusta käytetään ohjaamaan lentokentälle, jolla on säännöllistä, yleistä tai tilauslentotoimintaa.

Matkailijoiden palvelulaitosten tunnuksia voidaan käyttää normaalisissa viitoituksessa.

Norja

Moottoritie

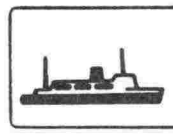
Moottoriliikennetie

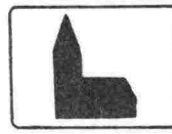
Suurten ajoneuvojen kiertotie

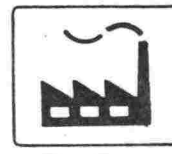
Lento-kenttä

Lautta

Kirkko

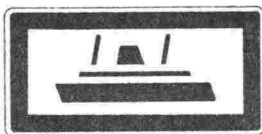

Teollisuusalue

Suunnistustauluissa voidaan käyttää moottoritien, moottoriliikennetien sekä suurten ajoneuvojen kiertotien tunnuksia.

Viitoissa ja A-tyyppin yläpuolisissa opasteissa voidaan käyttää kaikkia yllä esitettyjä tunnuksia.

Tanska

Viitoituksessa voidaan käyttää matkailijoiden palvelulaitosten tunnuksia, joihin kuuluvat myös yllä esitetyt lautan, lentoaseman, rautatieaseman, linja-autoterminaalin ja ensiapuaseman tunnuksukset.

Saksan Liittotasavalta

Paikalliskohteiden viitoissa voidaan käyttää mahdollista tunnusta, jos sellainen on olemassa. Kyseeseen tulevia kohteita ovat esimerkiksi lentoasemat, rautatieasemat, messualueet, yliopistot ja stadionit.

Suunnistustauluissa ja nuolitienviitoissa voidaan käyttää kuorma-auton, linja-auton, henkilöauton ja polkupyörän tunnuksia.

Englanti

Lentokone

British
RailLondon
TransportPysäköin-
tipaikka

Puhelin

Invalidi

Kuorma-
auto

Paikalliskohteiden tienviitoissa voidaan käyttää yllä olevia tunnuksia. Kuorma-auton tunnusta voidaan käyttää viitoituksessa muilla kuin moottoriteillä ja valtateillä osoittamaan, että kyseinen reitti soveltuu tavaraliikenteelle.

Lentokoneen tunnusta voidaan käyttää kaikessa viitoituksessa lentoaseman nimen kanssa tai ilman sitä viitoittamaan lentoasemalle.

Vertailu

Kaikkien maiden viitoituksessa käytetään tunnuksia.

Ruotsissa ja Tanskassa voidaan normaalissa viitoituksessa käyttää matkailijoiden palvelulaitosten tunnuksia.

Norjassa on kirkolle olemassa oma tunnuksensa.

Tanskassa käytetään tunnuksia rautatieaseman ja linja-autoterminaalien viitoituksessa.

Saksan Liittotasavallassa tunnuksia käytetään paikalliskohteiden viitoissa, jos tunnus on olemassa.

Englannissa viitoituksessa käytetään pysäköintipaikan tunnusta sekä liikennelaitosten (British Rail ja London Transport) tunnuksia.

5. YHTEENVETO JA JOHTOPÄÄTÖKSET

Eri maiden ohjeet ovat melko eritasoisia. Suomen, Tanskan ja Saksan Liittotasavallan ohjeet ovat yksityiskohtaisimpia. Myös Ruotsin ohjeet ovat melko yksityiskohtaisia. Norjan ohjeissa kunkin merkin käytöstä määritellään vain pääpiirteet. Englannin viitoitusohjeet ovat hyvin hajanaiset. Eri asioista määrätään useissa eri ohjeissa ja kirjeissä. Monista asioista on määräykset yli 20 vuotta vanhoissa ohjeissa.

Eri maiden yleiset viitoitusperiaatteet ovat varsin lähellä toisiaan. Selvin ero löytyy värien käytöstä.

Suomessa on esitetty selkeimmät vaatimukset viitoituskohteiden valinnalle. Muiden maiden yleispiirteisten vaatimusten takia on eri maiden viitoituskohteiden valintaa vaikea vertailla keskenään. Viitoituskohdeluokittelu on eri maissa erilainen. Yleisesti käytetään kauko-, lähi- ja paikalliskohteita, Suomessa ja Ruotsissa käytetään välikohteita. Paikalliskohteiden määritelmä vaihtelee maittain. Norjassa ja Saksan Liittotasavallassa ne ovat taajaman sisäisiä kohteita.

Erkanevassa suunnassa osoitetaan Suomessa kauko- ja välikohte sekä erikoistapauksessa lähikohte, Ruotsissa kaukokohde sekä mahdollisesti myös väli- ja lähikohte, Tanskassa kaukokohde ja mahdollisesti lähikohte, Saksan Liittotasavallassa kaukokohde ja poikkeustapauksessa lähikohte pienemmällä tekstikoolla ja Englannissa seuraava liikenteellisesti tärkeä kohde.

Versaalitekstiä opastusmerkeissä käytetään vain Ruotsissa ja Suomessa.

Tanskassa ja Saksan Liittotasavallassa käytetään erityisiä ajokaistakohtaisia suunnistustauluja, joissa esitetään tulosuunnan eri ajokaistat sekä viitoituskohteet kaistoittain.

Suomessa käytetään muihin maihin verrattuna suurta tekstikokoa. Tämä yhdessä kaksikielisyyden kanssa johtaa muita maita suurempiin taulukokoihin.

Saksan Liittotasavallassa suunnistustaulussa poikkeuksellisesti esitettävässä lähikohteessa käytetään pienempää tekstikokoa kuin kaukokohteessa.

Tanskassa ja Saksan Liittotasavallassa etuajo-oikeutettua tietä osoittava nuoli suunnistustaulussa on muita teitä osoittavia nuolia paksumpi. Norjassa ja Englannissa nuolien paksuudet vaihtelevat teiden tärkeyden mukaisesti.

Tanskassa, Saksan Liittotasavallassa ja Englannissa B-tyyppin suunnistustauluissa suoraan ja vasemmalle osoittavat nuolet sijoitetaan taulun vasempaan reunaan ja oikealle osoittava nuoli taulun oikeaan reunaan.

Tanskassa ja Saksan Liittotasavallassa käytetään ns. nuolitienviitan lisäksi myös taulukkotienviittoja, jotka ovat B-tyyppin suunnistustaulun kaltaisia, mutta joiden kaikki nuolet ovat suoria. Tienviitassa voidaan käyttää tiennumeroa kaikissa muissa maissa kuin Ruotsissa ja Suomessa.

Saksan Liittotasavallassa voidaan tienviittaan sijoittaa kaukokohteen alle lähikohde, joka esitetään kaukokohdetta pienemmällä teksti-koolla. Englannissa tienviitassa voidaan esittää useita kohteita.

Saksan Liittotasavallassa ei ole varsinaista erkanemisviittaa, vaan erkanemiskaistojen yhteydessä käytetään suorakulmaista tienviittaa. Englannissa erkanemisrampin alkukohdassa käytetään suunnistustaulua, jonka lisäksi moottoriteillä käytetään yleensä rampin nokassa tienviittaa, jossa on esitetty erkanevan suunnan tiennumero. Ainoastaan Suomessa erkanemisviitassa ei saa esittää tiennumeroa. Norjassa ja Tanskassa yhdessä erkanemisviitassa voidaan esittää useita kohteita.

Ajokaistan yläpuolisia viittoja koskevat määräykset eri maissa ovat hyvin samankaltaiset. Suoraan menevää suuntaa tarkoittava nuoli osoittaa A-tyyppin tauluissa Norjassa ja Englannissa alaspäin, muissa maissa ylöspäin.

Saksan Liittotasavallassa ei käytetä etäisyystaulua. Ruotsissa, Tanskassa ja Englannissa etäisyystaulussa esitetään yleensä myös tiennumero. Suomessa etäisyystaulussa saa esittää enintään kolme kohdetta, Tanskassa ja Englannissa enintään neljä. Tanskassa etäisyystaulu sijoitetaan yleensä vastakkaisen suunnan suunnistustaulun takapuolelle.

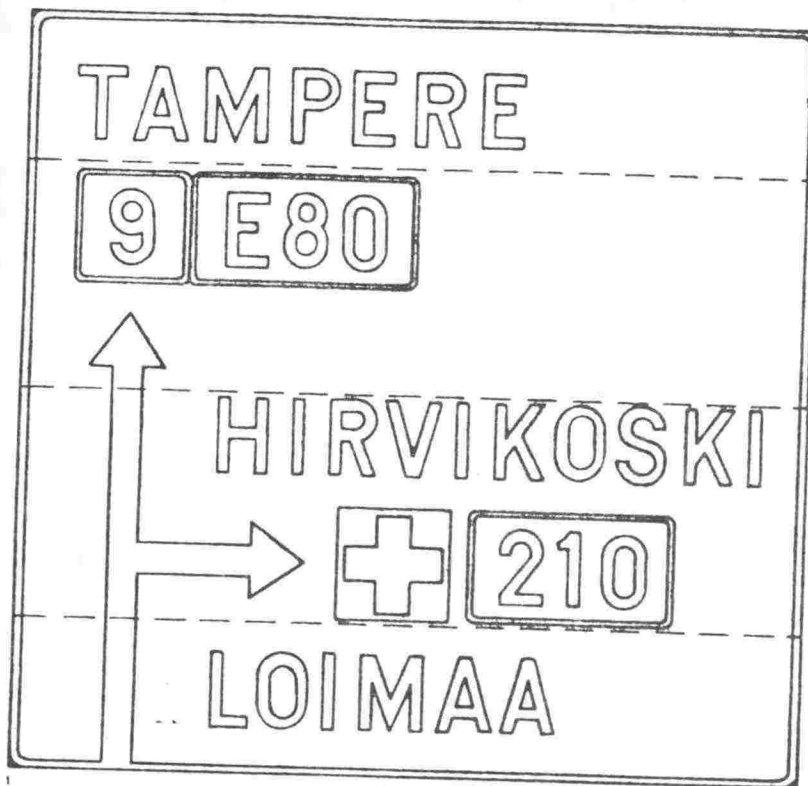
Paikannimikiilpi sijoitetaan kaikkialla paitsi Englannissa asutuksen alkamiskohtaan hallinnollisista rajoista riippumatta. Norjassa ja Ruotsissa voidaan kaupungin nimen lisäksi esittää kaupungin vaakuna.

Kaikkien maiden viitoituksessa käytetään tunnuksia. Ruotsissa ja Tanskassa voidaan normaalissa viitoituksessa käyttää matkailijoiden palvelulaitosten tunnuksia. Tanskassa ja Englannissa viitoitetaan tunnuksilla rautatieasemalle ja linja-autoterminaaliin, Englannissa liikennelaitosten tunnuksilla.

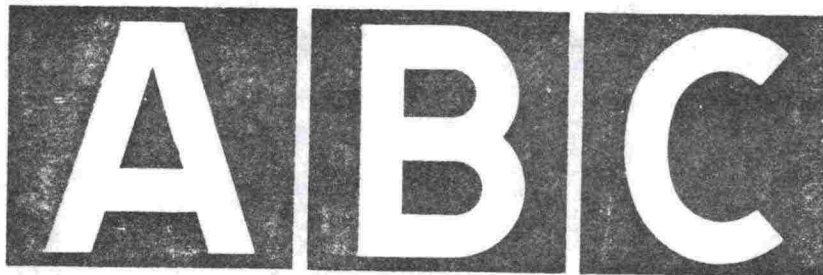
Viitoitusohjeita uusittaessa tutkimisen arvoisia näkökohtia ovat mm.:

- tulisiko siirtyä myös pienten kirjaimien käyttöön opastusmerkeissä
- tulisiko ottaa käyttöön useampia tekstikokoja ja samalla ottaa huomioon merkin sisältämä informatiomäärä tekstikokoa valittaessa
- tulisiko ottaa käyttöön erityinen kaistasuunnistustaulu, jonka avulla voitaisiin tietyissä tapauksissa korvata ajokaistan yläpuoliset opasteet
- tulisiko paikalliskohteiden viitoituksessa ottaa käyttöön uusi väri (valkomusta)
- tulisiko etäisyystauluissa käyttää tiennumeroita

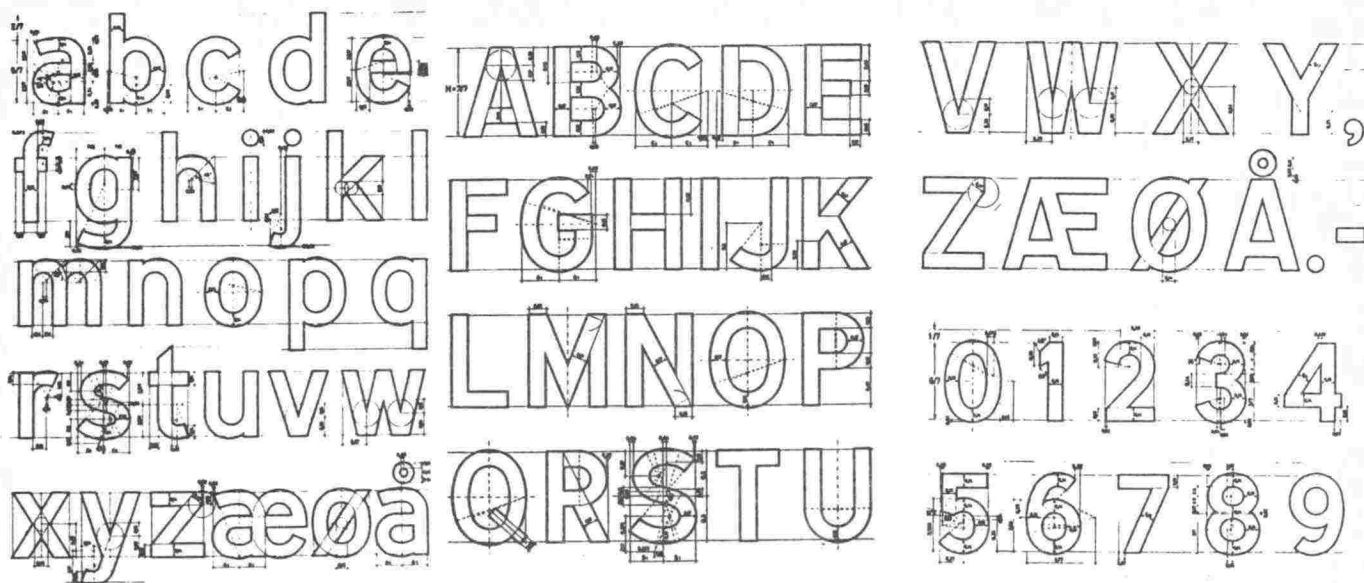
SUOMI

RUOTSI

TANSKA

A B C D E F G H I J K L M N

O P Q R S T U V W X Y Z Æ Ø Å

a b c d e f g h i j k l m n o p q

r s t u v w x y z æ ø å

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0 & - - . , ( ) /

ÄBCDEFGHIJKLMN

ÖPQRSTÜVWXYZ

äbcdefghijklmnöp

qrstuvwxyzß ?!/)%

1234567890 - " , : ; > <

ENGLANTI

A	B	C	D	E	a	b	c	d	e		
F	G	H	I	J	K	f	g	h	i	j	k
L	M	N	O	P	l	m	n	o	p		
Q	R	S	T	U	q	r	s	t	u		
V	W	X	Y	Z	v	w	x	y	z		

ESIMERKKEJÄ VIITOITUSKOHDELUETTELOISTA

SUOMI

Vt 8 645 km

TURKU

Raisio
Masku
Mynämäki
Laitila
Rauma
Eurajoki

PORI

Merikarvia
Kristiinankaupunki
Kaskinen
Närpiö
Pirttikylä

VAASA

Sepänkylä
Koivulahti
Maksamaa
Oravainen
Uusikaarlepyy
Pietarsaari
Kruunupyy

KOKKOLA

Himanka
Kalajoki
Pyhäjoki
Raahe
Revonlahti
Liminka
Kempele

OULU

Vt 4 612 km

HELSINKI

Kerava
Järvenpää
Mäntsälä

LAHTI

Vääksy
Padasjoki
Kuhmoinen
Jämsä

Korpilahti

Muurame

JYVÄSKYLÄ

Äänekoski
Konginkangas

Viitasaari

Pihtipudas

Pyhäsalmi

Kärsämäki

Pulkkila

Rantsila

Temmes

Liminka

Kempele

OULU

RUOTSI

E4 570 km

HELSINGBORG

Åstorp
 Örkelljunga
 Markaryd
 Ljungby
 Värngmo
 Jönköping
 Huskvarna
 Gränna
 Ödeshög
 Mjölby
 Linköping
 Norrköping
 Nyköping
 Södertälje
 STOCKHOLM

E4 1050 km

STOCKHOLM

Uppsala
 Gävle
 Söderhamn
 Hudinksvall
 SUNDSVALL
 Härnösand
 Örnsköldsvik
 Umeå
 Skellefteå
 Piteå
 Luleå
 Kalix
 HAPARANDA

E3 470 km

GÖTEBORG

Alingsås
 Skara
 Mariestrand
 Örebro
 Arboga
 Eskilstuna
 Strängnäs
 Södertälje
 STOCKHOLM

NORJA

E6 1790 km

NARVIK
Nordkjosbotn
Fauske
Mo i Rana
Mosjøen
Steintejer
Stjørdal
TRONDHEIM
Dombås
Lillehammer
Hamar
OSLO
Moss
Sarpsborg
Svinesund
GÖTEBORG

E18 1120 km

STAVANGER
Flekkefjord
KRISTIANSAND
Arendal
Larvik
Drammen
OSLO
Askim
Ørje
STOCKHOLM

E68 565 km

OSLO
Hønefoss
Fagernes
Leerdal
Voss
BERGEN

E75 450 km

TRONDHEIM
SUNDSVALL

E79 457 km

MO I RANA
UMEÅ

TANSKA

E-ruter

- E 3 Frøslev - Fredrikshavn
- E 4 Helsingør - Rødbyhavn
- E 64 Storstrømsbroen - Gedser
- E 66 Dragør - København - Esbjerg
- E 67 Vejle - Lillebæltsbroen - (Odense)

Primaere ruter

- 1
- 2 Ring 2 - København
- 3 Ring 3 - København
- 4 Ring 4 - København
- 5
- 6 (Helsingør) - Mørdrup - Hillerød - Slangerup - Roskilde - Solrød - (Køge)
- 7
- 8 Nyborg - (Fåborg) - Bøjden - Fynshavn - Sønderborg - Kruså - Tinglev - Tønder
- 9 Odense - Svendborg - Spodsbjerg - Tårs - Nakskov - Maribo - Nykøbing
- 10
- 11 Graensen - Tønder - Holstebro - Thisted - Åbybro - Nørresundby - (Ålborg)
- 12 Viborg - Herning - Ølgod - Varde - Esbjerg
- 13 Vejle - Viborg - E 3, Støvring - Ålborg - Hjørring - Hirtshals
- 14 Roskilde - Ringsted - Naestved Syd - (Vordingborg)
- 15 Grenå - Århus - Silkeborg - Herning - Ringkøbing - Søndervig
- 16 København - Farum - Favrholt - Hillerød - Fredriksvaerk - Hundested - Grenå - Randers - Viborg - Holstebro - Ringkøbing
- 17
- 18 E 3 - Vejle - Herning - Holstebro
- 19 København - (Helsingør) - Isterød - Hillerød - AEbelholt - (Hundested)
- 20 (Reserveret E 66)
- 21 København - Roskilde - (Holbaek) - Nykøbing - Odden - Ebeltoft - Randers

ENGLANTI**Regional Destinations**

London
 The Lakes
 The North
 The North West
 The Midlands
 The South
 The South West
 The West
 Scotland
 North Wales
 South Wales

Special Destinations

M (number) and optionally
 (Compass Point) eg North
 Ring Road
 City Centre
 Town Centre
 (Named) Town Centre
 (Named) City Centre
 Other Routes
 Central (Super Primary Destination)

ENGLAND**Avon**

BRISTOL
 Bath
 Weston-super-Mare

Bedfordshire

Bedford
 Dunstable
 Luton

Berkshire

Hungerford
 Maidenhead
 Newbury
 Reading
 Slough

Buckinghamshire

Amersham
 Aylesbury
 Beaconsfield
 High Wycombe

Cambridgeshire

Cambridge
 Ely
 Huntingdon
 March
 Peterborough
 Stamford
 Wisbech

Cheshire

Chester
 Congleton
 Macclesfield
 Nantwich
 Northwich
 Runcorn
 Warrington
 Widnes

Cleveland

Hartlepool
 Middlesbrough
 Stockton
 Teesside

Cornwall

Bodmin
 Bude
 Falmouth
 Helston
 Liskeard
 Launceston
 Penzance
 Redruth
 St Austell
 Truro
 Wadebridge

Cumbria

Barrow
 Brough
 Carlisle
 Cockermouth

Cumbria (cont'd)

Kendal
 Keswick
 Kirkby Lonsdale
 Penrith
 Windermere
 Workington

Derbyshire

Ashbourne
 Buxton
 Chesterfield
 Derby
 Matlock

Devonshire

EXETER
 Barnstaple
 Bideford
 Honiton
 Okehampton
 Plymouth
 Tavistock
 Torbay

Dorset

Blandford
 Bournemouth
 Dorchester
 Poole
 Wimborne
 Weymouth

Durham

Bishop Auckland
 Consett
 Darlington
 Durham

East Sussex**BRIGHTON**

Eastbourne
 Hastings
 Lewes

Essex**HARWICH**

Brentwood
 Chelmsford
 Clacton
 Colchester
 Dardford Tunnel
 Harlow
 Southend
 Tilbury

Gloucestershire

Cheltenham
 Cirencester
 Gloucester
 Stow-on-the-World
 Stroud
 Tewkesbury

VIITOITUSKOHTEIDEN ESIINTYMINEN ERI MERKEISSÄ

Seuraavassa taulukossa on esitetty, mitkä viitoituskohteet esiintyvät eri opastusmerkeissä. Viitoituskohdeluokitus on Suomen ohjeiden mukainen, muiden maiden osalta on käytetty vastaavantasoisia kohteita.

Tarkastelu koskee pääteitä ja päätien suunnassa viitoitettavia kohteita.

Lähikohde 1 on lähin lähikohde, lähikohde 2 on toiseksi lähin lähikohde jne.

- + = kohde esiintyy kyseisessä merkissä
 - = kohde ei esiinny kyseisessä merkissä
 (+) = kohde esiintyy poikkeustapauksissa kyseisessä merkissä

	Lähi- kohde 1	Lähi- kohde 2	Väli- kohde	Lähi- kohde 3	Kauko- kohde 1	Kauko- kohde 2	Kauko- kohde 3
Suunnistustaulu							
Suomi	-	-	-	-	+	-	-
Ruotsi	-	-	-	-	+	-	-
Norja	-	-	-	-	(+)	-	-
Tanska	(+)	-	-	-	+	(+)	-
Saksan LT	(+)	-	-	-	+	-	-
Englanti	+	-	-	-	-	-	-
Etäisyystaulu							
Suomi	+	-	+	-	+	-	-
Ruotsi	+	-	+	-	+	-	-
Norja	+	-	-	-	+	-	-
Tanska	+	-	-	-	+	(+)	(+)
Saksan LT	-	-	-	-	-	-	-
Englanti	+	(+)	+	(+)	+	(+)	(+)
Tienviitta							
Suomi	+	-	+	-	+	-	-
Ruotsi	+	-	(+)	-	+	-	-
Norja	+	-	-	-	+	-	-
Tanska	+	(+)	-	-	+	-	-
Saksan LT	+	-	-	-	+	(+)	-
Englanti	+	(+)	-	-	-	-	-

LÄHDELUETTELO

Suomi

Viitoitus. TVH 741910. Helsinki 1982

Ruotsi

Almänna råd om vägvisning. Utkast 850724. Trafiksäkerhetsverket

Norja

Trafikkavvikling. Statens vegvesen. Håndbok 050. Oslo 1981

Tanska

Afmaerkning. Vejregler for afmaerkning med vejvisningstavler. Vejregelforslag. Vejdirektoratet. Vejregeludvalget. Februar 1982

Saksan Liittotasavalta

Merkblatt für die Wegweisung ausserhalb der Autobahnen. Forschungsgesellschaft für Strassen- und Verkehrswesen. Arbeitsgruppe Verkehrsführung und Verkehrssicherheit. Ausgabe 1980

Englanti

The Traffic Signs Regulations and General Directions 1981. Her Majesty's Stationary Office. London

Informatory Signs for use on all-purpose Roads. Ministry of Transport/Scottish Development Department. London. Her Majesty's Stationary Office 1964

Size, design and mounting of Traffic Signs. Circular Roads No. 7/75. Department of Environment